

Midt-Telemark kommune

Budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029

Vedtatt i kommunestyret, sak 96/25

KS- 96/25 Vedtak:

1. Økonomiplan 2026-2029 vedtas med de tiltak og økonomiske rammeforutsetninger som går fram av kommunedirektøren sitt forslag.
2. Økonomiplanen 2026-2029 vedtas med det netto rammebeløp for de 4 ulike sektorområdene som går fram av bevilgningsoversikt drift i kapittel 5.3 i økonomiplandokumentet.
3. Første året i økonomiplanen vedtas som kommunens årsbudsjett for 2026 med en samlet netto ramme til bevilgning drift på kr 945,838 mill, jfr. Bevilgning drift og drift fordelt på rammeområder kr 910,329 mill. i kapittel 5.3 i økonomiplandokumentet, og en brutto utgiftsramme på kr 62,126 mill. for investeringsbudsjettet, jfr. sum investeringsutgifter i Bevilgningsoversikt investering i kapittel 7.1 i økonomiplandokumentet.
4. Rammen for investeringer i anleggsmidler fastsettes til kr 57,105 mill, jfr. linje 1 i bevilgningsoversikt investering. Rammen er fordelt på enkeltprosjekter i samsvar med spesifikasjonen i kapittel 7.2.6 i økonomiplandokumentet. Kommunestyret vedtar en låneramme på kr 46,084 mill. Kommunestyret vedtar at det i tillegg skal tas opp kr 10 mill. til startlån i Husbanken.
5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.
6. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimumssats.
7. Eiendomsskatt
 - a. Det skrives ut eiendomsskatt med hjemmel i esktl. §§ 2 og 3. Eiendomsskattene skrives ut på faste eiendommer i hele Midt-Telemark kommune.
 - b. For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter Midt-Telemark kommune Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligene hvor dette er beregnet, jfr. esktl. § 8 C-1.
 - c. Generell skattesats (næring) settes til 6,6 promille, jfr. esktl. § 13 (opp fra 5,6 promille i 2025).
 - d. For bolig og fritidseiendommer settes satsen til 4,0 promille i Midt-Telemark kommune, jfr. esktl. § 11 første ledd andre pkt.
 - e. Eiendomsskatten betales i fire eller tolv terminer, jfr. esktl. § 25.
 - f. Det benyttes ikke bunnfradrag, jfr. esktl § 11.
8. Kommunestyret fastsetter satser for gebyr, betalingssatser, avgifter og egenbetaling for 2026 slik det framgår av vedlegg til budsjett 2026 og økonomiplan 2027-2029. Betalingssatser og gebyrer kan betales i 1, 4 eller 12 terminer.
9. Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2026 på kr 1.581.048 vedtas.
10. Kommunestyret godkjenner en trekkrettighet for kassakreditt på kr 200 mill.
11. I forbindelse med innføring av virksomhetsstyringssystemet Framsikt får administrasjonen fullmakt til å gjøre mindre og ikke prinsipielle endringer i kommuneplanens samfunnsdel. Det nye forslaget vil ligge vedlagt til tertialrapport 1/2026.
12. Eventuelle økte frie inntekter knyttet til endelig statsbudsjett for 2026 fordeles med 2/3 til tilbakebetaling av merforbruk fra 2023 og 1/3 til å styrke budsjettene ved Bø og Gvarv skoler.

1 Eiendomsskatt

Det legges ikke inn økning til 7 promille i 2027, og mulig inndekning er ekstra midler fra forhandlinger på Stortinget. Begrunnelse: Næringslivet har økte utgifter med bl.a. høye renter samt at det ikke ønskes høyere nivå enn Notodden kommune (som vi har sammenliknet oss med når det gjelder gebyrer).

2 Flyktninger

Midt-Telemark kommune ønsker å bidra til å hjelpe mennesker i nød, men den økonomiske situasjonen gjør at vi ikke har forutsetninger for å bære kostnadene. Vi ber derfor nasjonale myndigheter via KS om at mottak av flyktninger fullfinansieres, og at tilskuddsordningen forlenges fra 5 til 7 år.

3 Mariposa

Vi ber administrasjonen vurdere om det er mulig å gi arbeiderne et liknende tilbud, for eksempel på Gullbring. Administrasjonen bes også om å undersøke muligheter med varig tilrettelagt arbeid (VTA) og IDEA.

4 Privatisering av vei

Vi ber om kriterier i første omgang.

5 Omforent forslag Skole/SFO

Dersom kommunen får økte inntekter etter forhandlinger på Stortinget, så støtter vi kommunedirektørens forslag om at 1/3 går til å styrke skolene. Det bes om at det blir vurdert om noen av disse midlene blir vurdert brukt til å reversere åpningstider. Det ses på ulike måter å samlokalisere i ferier.

6 Fagledere

Se på om det er mulig å utnytte ressursene bedre.

7 Fjerne betalt matpause

Tiltaket vurderes som urealistisk å gjennomføre på en rettferdig måte i hele organisasjonen, grunnet gjeldende tariffavtaler. Det bes om at tiltaket tas bort fra listen over økonomitiltak.

8 Kraftselskap

Kommunen ønsker en fusjon mellom Telemark Energi og Midt-Telemark Kraft. Det tas snarlig kontakt med Nome kommune for å følge opp dette. Som et ledd i god eierstyring og virksomhetsledelse ønsker kommunestyret årlige utbytteinntekter fra kraftselskapene som gir tilfredsstillende og forutsigbar avkastning på eierkapitalen samtidig som det gir rom for selskapene over tid til fortsatt å opprettholde meget god soliditet. Kommunestyret synes det er spesielt utfordrende å måtte basere seg på til dels store svingninger i utbytteinntektene fra Telemark Energi og Midt-Telemark Kraft, og ønsker at det utformes en utbyttemodell som gir vesentlig mer forutsigbarhet. Kommunestyret ber om at det i løpet av 1. halvår 2026 arbeides fram en utbyttemodell i felles dialog med Nome kommune og styret i Telemark Energi AS og Midt-Telemark Kraft AS, og med en forventning som gir eierne betydelig mer utbytte.

9. Lese og skrivevansker

Kommunen skal gjennomgå rutiner og prosedyrer for tidlig identifisering, tilrettelegging og oppfølging av elever med lese- og skrivevansker, inkludert bruk av digitale hjelpemidler, for å sikre systematisk og likeverdig oppfølging av alle skoler.

10. Leie kommunale bygg

Kommunestyret ber administrasjonen om å gjennomgå dagens praksis for utleie av kommunale bygg, herunder skoler og barnehager, med sikte på å legge til rette for økt tilgjengelighet for innbyggerne.

Målet er at lokaler i større grad kan benyttes til private arrangementer som bursdager, konfirmasjoner og lignende, samtidig som det fastsettes en leiepris som sikrer at ordningen ikke gir negativ økonomisk effekt for kommunen.

11. Inndekning

Inndekning foretas av eksterne midler i statsbudsjettet, redusert nedbetaling av merforbruk i samsvar med presentasjon fra administrasjonen.

Kommunestyret godkjenner budsjett 2026 og økonomiplan 2026 -2029 vedtatt med de endringene som kommunestyret har gjort.

1.	Innledning.....	8
1.1.	Kommunedirektørens innledning.....	8
1.2	Kommunedirektøren sine føringer for økonomiplanperioden	10
1.3	ROBEK	10
2.	Grunnlagsdata	12
2.1	Økonomiplanen er handlingsdel til samfunnsplanen	12
2.2	Befolkning og utvikling	13
2.3	Alderssammensetning og framtidige tjenestebehov	14
2.4	Folkehelse.....	15
3.	Organisering av Midt-Telemark kommune	17
3.1	Årsverk.....	17
3.1.1	Aktive årsverk	17
3.2	Arbeidsgiverstrategi	17
3.3	Visjon, verdier og etikk	17
3.3.1	Verdigrunnlag for Midt-Telemark kommune: Raushet	18
3.4	Sykefravær.....	18
3.5	Heltid- og kvalitetskultur	19
4.	Kommuneplanens samfunnsplan – overordnede mål og strategier	20
5.	Driftsbudsjettet 2026 – 2029	21
5.1	Regjeringens kommuneopplegg for 2026 og forslag til frie inntekter for 2026.....	21
5.2	Driftsbudsjettet	22
5.2.1	Forutsetninger for kommunens budsjett 2026	22
5.2.2	Betalingssatser	23
5.3	Obligatoriske oppstillinger med kommentarer	24
5.4	Frie inntekter	25
5.5	Finans.....	26
5.6	Utvikling i økonomiplanperioden	28
6.	Sektorenes økonomi og satsingsområder	30
6.1	Stab, kommunedirektør og politisk	30
6.1.1	Om sektoren	30
6.1.2	Om enhetene og litt om utfordringsbildet	31
6.1.3	Kommuneplanens handlingsdel	34
6.1.4	Driftsreduserende tiltak.	36
6.2	Oppvekst.....	36

6.2.1 Om sektoren	36
6.2.2 Om enhetene og kort om utfordringsbildet.....	37
6.2.3 Kommuneplanens handlingsdel	39
6.2.4 Driftsreduserende tiltak	43
6.3 Helse og mestring.....	44
6.3.1 Om sektoren	44
6.3.2 Om enhetene og kort om utfordringsbildet.....	45
6.3.3 Kommuneplanens handlingsdel	46
6.3.4 Driftsreduserende tiltak.	48
6.4 Teknisk.....	49
6.4.1 Om Sektoren.....	49
6.4.2 Om enhetene og kort om utfordringsbildet.....	49
6.4.3 Kommuneplanens handlingsdel	55
6.4.4 Driftsreduserende tiltak.	56
6.5 Midt-Telemark kyrkjelege fellesråd.....	57
7. Investeringsbudsjettet 2026 – 2029	58
7.1 Obligatorisk oppstilling.....	58
7.2 Investeringsbudsjettet 2026.....	58
7.2.1 Årets finansieringsbehov	58
7.2.2 Sum ekstern finansiering	58
7.2.3 Utviklingen av startlån.....	58
7.2.4 Utviklingen av øvrige lån	59
7.2.5 Netto lånegjeld i % av driftsinntektene.....	59
7.2.6 Investeringer i 2026.....	60
7.2.7 Investeringer i 2027 -2029.....	62
7.2.8 Investeringer - Beskrivelse	63
8. Tilskudd til næring, kultur og frivillighet	64
9. Forpliktende plan for økonomi i balanse	66
9.1 Tiltakskatalog.....	66
9.2 Tiltak for bedre styring og kontroll.....	66
10 Statsbudsjettet, handlingsregler og begrepsforklaringer.....	68
10.1 Statsbudsjettet	68
10.2 Finansielle måltall.....	68
10.3 Begrepsforklaringer	68
10.3.1 Kommunale resultatbegreper	68

Figurer

Figur 1 viser befolkningen per 1. januar i Midt-Telemark kommune fra 2005 til 2025 (samlet tidsserie for Bø og Sauherad før sammenslåingen i 2020).	13
Figur 2 viser SSBs prognoser (heltrukket linje) for befolkningsutviklingen i Midt-Telemark fram mot 2030, sammenlignet med Telemarksforskings prognoser (stiplet linje) justert for kommunens attraktivitet (lav, nøytral, høy og historisk attraktivitet).....	14

Tabeller

Tabell 1-Aktive årsverk i Midt-Telemark kommune (Jf. BI rapport)	17
Tabell 2 Frie inntekter 2025-2029	22
Tabell 3 Demografikostnader 2026-2029.....	22
Tabell 4 Bevilgning drift.....	24
Tabell 5 Drift fordelt på rammeområder.....	25
Tabell 6 Økonomisk oversikt	25
Tabell 7 Utbytte.....	26
Tabell 8 Estimat renteutgifter	27
Tabell 9 Prioriterte området STAB	36
Tabell 10 Prioriterte områder Oppvekst	43
Tabell 11 Prioriterte områder Helse og mestring.....	48
Tabell 12 Prioriterte områder teknisk	56
Tabell 13 Bevilgningsoversikt investering	58
Tabell 14 Investeringer 2026	61
Tabell 15 Investeringer 2027-2029.....	63
Tabell 16 Kommentarer til investeringer	64
Tabell 17 Finansielle måltall	68

Vedlegg

Vedlegg 1: Tiltakskatalog 2026
Vedlegg 2: Tilskudd til næring, kultur og frivillighet
Vedlegg 3: Betalingssatser 2026
Vedlegg 4: Gebyr 2026
Vedlegg 5: Kommuneplanens samfunnsdel

Vedlegg 6: Notat Befolkningsframskriving (2026-2030)

1. Innledning

1.1. Kommunedirektørens innledning

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til handlingsprogram, samt budsjett og økonomiplan med tiltakskort for årene 2026 – 2029. Kommuneplanens samfunnsdel er koblet sammen med økonomiplan og årsbudsjett.

Midt-Telemark sin visjon er «Vi skapar framtida saman». For å skape framtiden sammen må vi tett på folk og vi må bygge tillit. Vi skal lytte til hverandre og vi skal se hverandre. I vår kommune er folkene som bor og jobber her vår aller viktigste ressurs.

Midt-Telemark kommune bruker årlig over 1,4 mrd på å gi gode tjenester til egne innbyggere. Kommunen får forholdsvis lite klager og man har gode primærbygg som man stadig jobber med å få en bedre utnyttelse av.

Midt-Telemark er en attraktiv kommune å bo og arbeide i. Vekst i innbyggertall er blant de høyeste i landet. Det gir oss et svært godt utgangspunkt for årene som kommer.

Arbeidet med budsjett for 2026 og økonomiplanperioden har vært en svært krevende. Et av våre to hovedmål er å få økonomien i balanse, slik at kommunen også fremover kan levere gode nok tjenester til innbyggerne. Det andre hovedmålet vårt er å redusere sykefraværet. Det er svært utfordrende å ytterligere dra ned driften samtidig som man skal redusere sykefraværet. I tillegg skal vi også satse på samfunnsutvikling for å ruste kommunen for framtiden.

Dette krever stor omstilling av organisasjonen, deler av tjenestetilbudet og reduksjon i tjenester. Endringskompetanse blir et viktig begrep. Samarbeid med andre kommuner, regionale og nasjonale instanser må utnyttes fullt ut. I løpet av planperioden vil Midt-Telemark etter politiske vedtak bli en del av tjenesteutviklingssamarbeidet i Kongsbergregionen. Dette er noe vi virkelig ser frem til.

Som ROBEK kommune stilles det store krav til oss for å få økonomien i balanse, samtidig som vi skal ha en plan for hvordan vi skal få betale for merforbruket i 2023 og 2024. Det akkumulerte underskuddet utgjør om lag 75 millioner og må være satt i null før vi går inn i 2029.

Gjennom budsjettarbeidet har vi hatt fokus på å synliggjøre og rapportere bedre hvordan administrasjonen jobber med over 100 tiltak som skal bidra til å dra ned den kommunale driften. Dette har resultert i 31 nye tiltakskort for 2026. På disse forsøker vi blant annet å redegjøre for risiko og konsekvenser av kutt - tiltakene, samt hvilke tiltak det er ekstra viktig å ha god medvirkning på. Det er også prioritert inn noen viktige nye driftstiltak. Disse er knyttet til nødvendig lederkompetanse, trivselstiltak for å redusere sykefraværet og et nytt system for helhetlig virksomhetsstyring.

Kommuneskuta har allerede truffet isfjellet (vi kom på ROBEK) og nå forsøker vi å endre kurs. Kommuneskuta er imidlertid ikke lett å snu, og vi ser at en del av omstillingsarbeidet vårt har gått litt for sakte. I 2026 må vi få økt fart på omstillingsarbeidet. Sparekontoen (disposisjonsfondet) er tom og prognosene for 2025 tilsier et merforbruk også i dette året. Dette merforbruket må dekkes innen 2030.

For å få økonomien i balanse er vi helt avhengig av at hele mannskapet har satt samme kurs mot dette målet. Politikerne, de tillitsvalgte, hovedverneombud, lederne og de ansatte må hjelpe til med å stoppe blødningen av penger. Økt budsjettdisiplin vil føre til skuffelse og klager fra innbyggerne. Det er viktig å ha god innbyggerdialog slik at vi kommer ut med felles og målrettet informasjon. For å greie dette er det viktig at vi har rigget skuta vår for å stå felles i dette, ellers vil det ikke fungere.

Tallenes tale:

Budsjettet for 2026 er lagt frem med følgende nøkkeltall:

Netto driftsresultat: 0,31 % (4,4 millioner)

Netto lånegjeld: 949,2 millioner

Disposisjonsfond: 0

Om budsjettet

Det første året i handlingsprogrammet og økonomiplanen legger rammene for årsbudsjettet. Dette året er bevilgningen bindende. De resterende årene gir rammer for videre planlegging.

Økonomisk bærekraft er kommunens viktigste verktøy for å skape muligheter og gi oss det nødvendige handlingsrommet når vi skal levere gode nok tjenester til innbyggerne.

Hvor skal Midt-Telemark?

Vårt viktigste mål er å gi gode nok tjenester til både innbyggere og næringsliv. Kommunens innbyggere skal fortsatt få de tjenestene de har behov for og krav på. Da må vi våge å spørre oss selv om vi løser oppgavene på en god og helst optimal måte, herunder eksempelvis om tjenestenivået er avstemt mot det reelle behovet, om vi har en organisering og struktur som understøtter effektiv drift, eller om vi bruker kompetanseressursene der de behøves mest? Allerede i dag merker vi utfordringer med å rekruttere personell med riktig kompetanse. Disse utfordringene vil øke de neste årene når det blir relativt færre i arbeidsfør alder, og gruppen eldre øker betydelig.

I årene som kommer vil andelen yngre innbyggere i Midt-Telemark kommune gå ned og andelen eldre innbyggere vil øke. Det vil bli større behov innenfor noen av tjenestene kommunen yter og mindre behov for andre. Dette påvirker kommunens økonomi og prioriteringer. Helse og mestring vil ha behov for mer ressurser, men må også arbeide mer effektivt ved å prøve ut nye arbeidsmetoder, samt ta i bruk mer velferdsteknologi. Den endrede befolkningssammensetningen vil også kreve større omstilling og strukturelle endringer innenfor oppvekstsektoren.

Den videre budsjettprosessen

Dette dokumentet har blitt til gjennom en omfattende prosess. En stor takk til alle ledere, medarbeidere, tillitsvalgte og hovedverneombud som har bidratt med sin kunnskap. En spesiell takk til konstituert økonomisjef Tonje Vågen Bakken og medhjelpere som har ført oss trygt igjennom årets budsjettprosess.

Kommunedirektøren gir gjennom dette dokumentet sine anbefalinger om driftsrammer, mål og aktiviteter for Midt-Telemark kommunens drift, investeringer og planer for årene 2026-2029.

Det er etter kommuneloven formannskapet som har den lovpålagte plikten til å fremme sin innstilling til kommunestyret. Før kommunestyret vedtar det endelige handlingsprogrammet skal formannskapets innstilling gjøres kjent for innbyggere og organisasjons- og næringsliv. Dette sikrer en demokratisk prosess. Det er kommunestyret som gjennom sitt vedtak til slutt endelig fastsetter kommunens mål og rammer.

Bø, 03.11.25

Eva Rismo

Kommunedirektør i Midt-Telemark

1.2 Kommunedirektøren sine føringer for økonomiplanperioden

Arbeidet med kostnadsreduserende tiltak videreføres med full styrke. Det er avgjørende at prosessene gjennomføres i godt samspill mellom politisk nivå, administrative ledere og de ansatte. Et viktig redskap i dette spillet er partsarbeid. Vi skal sikre god involvering av tillitsvalgte og vernetjenesten.

Kommunedirektøren legger følgende prioriteringer til grunn for arbeidet videre:

1. Årsverksreduksjoner
2. Tjenestenivåvurderinger med basis i PWC rapport og arbeidspakker
3. Redusere sykefravær, med spesielt fokus på helse og mestring.
4. Økt fokus på ledelse og lederrollen, lederne sitter med nøkkelen til økt budsjett disiplin, redusert sykefravær gjennom å stimulere til gode og trygge arbeidsmiljø samt bidra med innovasjon og nytenkning.
5. Nødvendige strukturgrep

På hvert kommuneområde er det gjennom tiltakskortene lagt inn premisser. Premissene sier noe om hvilke betingelser som må være på plass for å få gjennomført den planlagte omstillingen.

Overordnet premiss for Midt-Telemark kommune:

1. Budsjettforslaget innebærer en omfattende omstilling og reduksjon av årsverk. Politikere, tillitsvalgte, hovedverneombud, ledere og ansatte må ha en felles forståelse og et felles mål om å få økonomien i balanse ellers vil vi ikke greie den nødvendige omstillingen.
2. Kommunen har et for høyt sykefravær, spesielt innenfor helse og mestring. For å jobbe best mulig med dette må lederne ha nødvendig kompetanse og forståelse for problemstillingen. I budsjettforslaget er det prioritert å bruke midler på lederutviklingsprogram. Dette forutsetter eksterne OU midler. Kommunedirektøren ser det som svært viktig for å få inn nødvendig endringskompetanse. Uten nødvendig kompetanseheving vil det være langt mer vanskelig å få hele kommuneskuta til å styre mot felles mål.

1.3 ROBEK

ROBEK (Register om betinget godkjenning og kontroll) er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse.

Midt-Telemark kommune ble meldt inn på ROBEK lista i 2025 som en konsekvens av det regnskapsmessige resultatet i 2024. I sak 28/25 vedtok kommunestyret 12. mai årsregnskap for 2024, som viste et merforbruk på 74,5 millioner kroner. Dette utgjør 5,5 prosent av driftsinntektene for 2024. I tråd med kommunelova § 28-1 første ledd bokstav d, ble Midt-Telemark kommune registrert i ROBEK.

Kommuner er registrert i ROBEK-lista er med hjemmel i kommuneloven § 28-1 første ledd. En kommune som er registrert i ROBEK vil først bli meldt ut av registeret når det følger av kommuneloven § 28-5.

Dette er konsekvensen for en kommune av å være på ROBEK -register:

1. Kommuner som er i ROBEK skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. En tiltaksplan ligger inne i økonomiplanen.
2. Statsforvalter skal kontrollere lovligheten av årsbudsjettet til en kommune som er i ROBEK. Dersom årsbudsjettet ikke oppfyller kommunelovens krav til årsbudsjettet og oppheves av departementet, må kommunen utarbeide et nytt årsbudsjett. Det samme gjelder for økonomiplanen.

3. Statsforvalter skal godkjenne vedtak om å ta opp lån og vedtak om å inngå leie av varige driftsmidler hvor leieavtalen kan medføre utgifter utover de fire neste budsjettårene ("langsiktige leieavtaler"). Slike vedtak er ikke gyldig før de er godkjent av statsforvalter, og uten godkjenning har ikke kommunen rettslig grunnlag for å inngå en låneavtale eller en langsiktig leieavtale.
4. Statsforvalter godkjenner vedtak om å ta opp lån ved å fastsette en øvre ramme for låneopptak for budsjettåret. Statsforvalter kan fastsette vilkår for bruken av lånerammen hvis det er nødvendig av hensyn til kommunens økonomi.
5. Kommunene som oppfyller vilkårene for å bli registrert i ROBEX, skal før de inngår avtaler, orientere avtaleparten om at vedtak om lån og langsiktige leieavtaler utover 4 år krever godkjenning.
6. En avtale om lån er ikke gyldig hvis lånegiveren forsto eller burde ha forstått at låneopptaket går ut over den godkjente lånerammen eller er i strid med eventuelle vilkår for bruk av lånerammen.
7. Opplysningene i ROBEX-registeret anses for å være kjent for kommunens långivere/medkontrahenter. Disse kan legge til grunn at registeret har positiv og negativ troverdighet. Det vil si at kommunens avtaleparter kan legge til grunn at kommuner som er registrert i registeret, er underlagt godkjenning når det gjelder låneopptak og inngåelse av langsiktige leieavtaler.

§ 28-5. Utmelding fra ROBEX-registeret

Kommuner og fylkeskommuner som er ført inn i ROBEX-registeret etter § 28-1 første ledd bokstav c, d eller g skal meldes ut av registeret hvis merforbruket i driftsregnskapet er dekket inn i sin helhet.

§ 14-11. Inndekning av merforbruk i kommunekassen og fylkeskommunekassen.

Et merforbruk i driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen skal dekkes inn året etter at det oppsto. Hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppsto, skal det dekkes inn senest det andre året etter at det oppsto.

Kommunestyret eller fylkestinget kan i særlige tilfeller vedta at et merforbruk i driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen skal dekkes inn senest fire år etter at det oppsto.

Merforbruk fra 2023 på kr 20,4 mill skal være dekket inn innen 2027 og merforbruk fra 2024 på kr 54 mill skal dekkes inn innen 2028. Et eventuelt merforbruk i 2025 er ikke realisert før året er omme, så det kreves ikke at det er inkludert i økonomiplanperioden.

2. Grunnlagsdata

2.1 Økonomiplanen er handlingsdel til samfunnsplanen

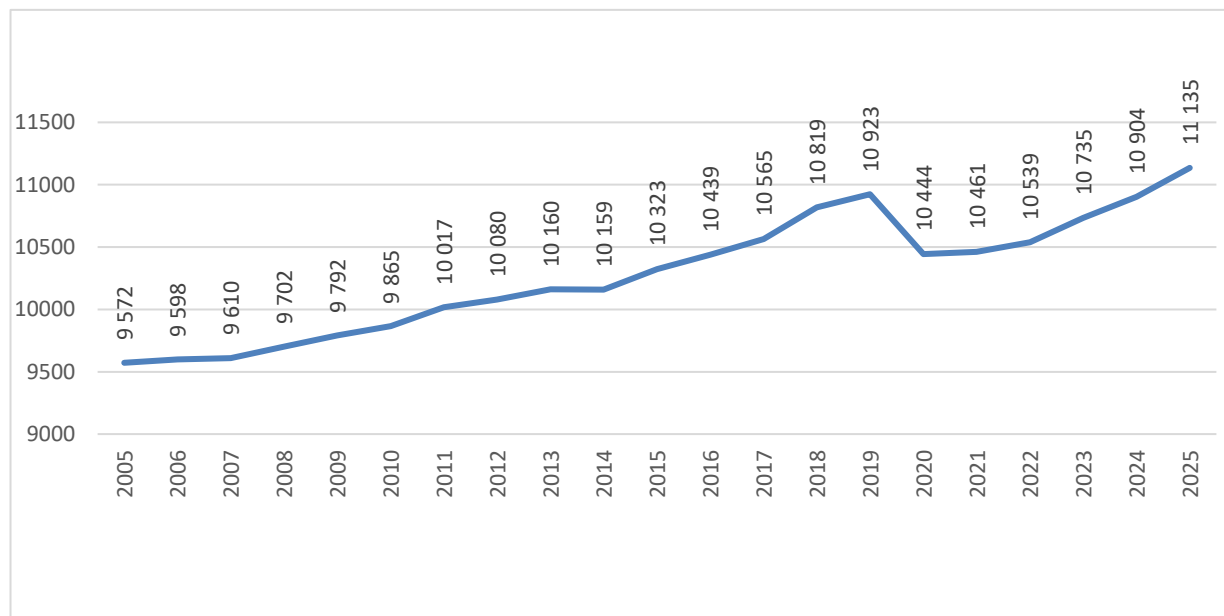
Kommunestyrene i Bø og i Sauherad vedtok kommuneplanens samfunnsdel 2019-2031 for Midt-Telemark kommune (MTK). Planstrategi for Midt-Telemark 2024-27 ble vedtatt av kommunestyret i Midt-Telemark 04.11.24. I planstrategien vedtok kommunestyret at samfunnsdelen skal videreføres slik den er. Kommunen ønsker å ta i bruk Framsikt i 2026. I den forbindelse er det ønskelig å gjøre enkelte tilpasninger i samfunnsdelen før denne legges inn i planmodulen. Rapportering på dette vil bli gjort i tertialrapport 1/2026.

Økonomiplanen er handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel og viser hvilke tiltak som skal gjennomføres på kort og lang sikt for å nå målene i samfunnsdelen. Kapittel 4 fremhever mål og strategier fra samfunnsdelen og indikatorer for måloppnåelse. Sektorenes tiltak for oppfølging av samfunnsdelen finnes i kapittel 6. Kommunedirektøren ser at oppfølging av kommuneplanen i budsjettarbeidet har vært noe mangelfull og det er et mål å få gjort en bedre jobb med dette i løpet av økonomiplanperioden. Årsak har vært at det øvrige budsjettarbeidet har vært ekstremt krevende.

2.2 Befolkning og utvikling

Per 1. januar 2025 hadde Midt-Telemark kommune 11 135 registrerte innbyggere, en økning på 231 personer fra året før. I tillegg kommer studentene ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN), Campus Bø, som ikke har meldt flytting til kommunen. I 2024 var det registrert om lag 2 300 studenter ved Campus Bø.

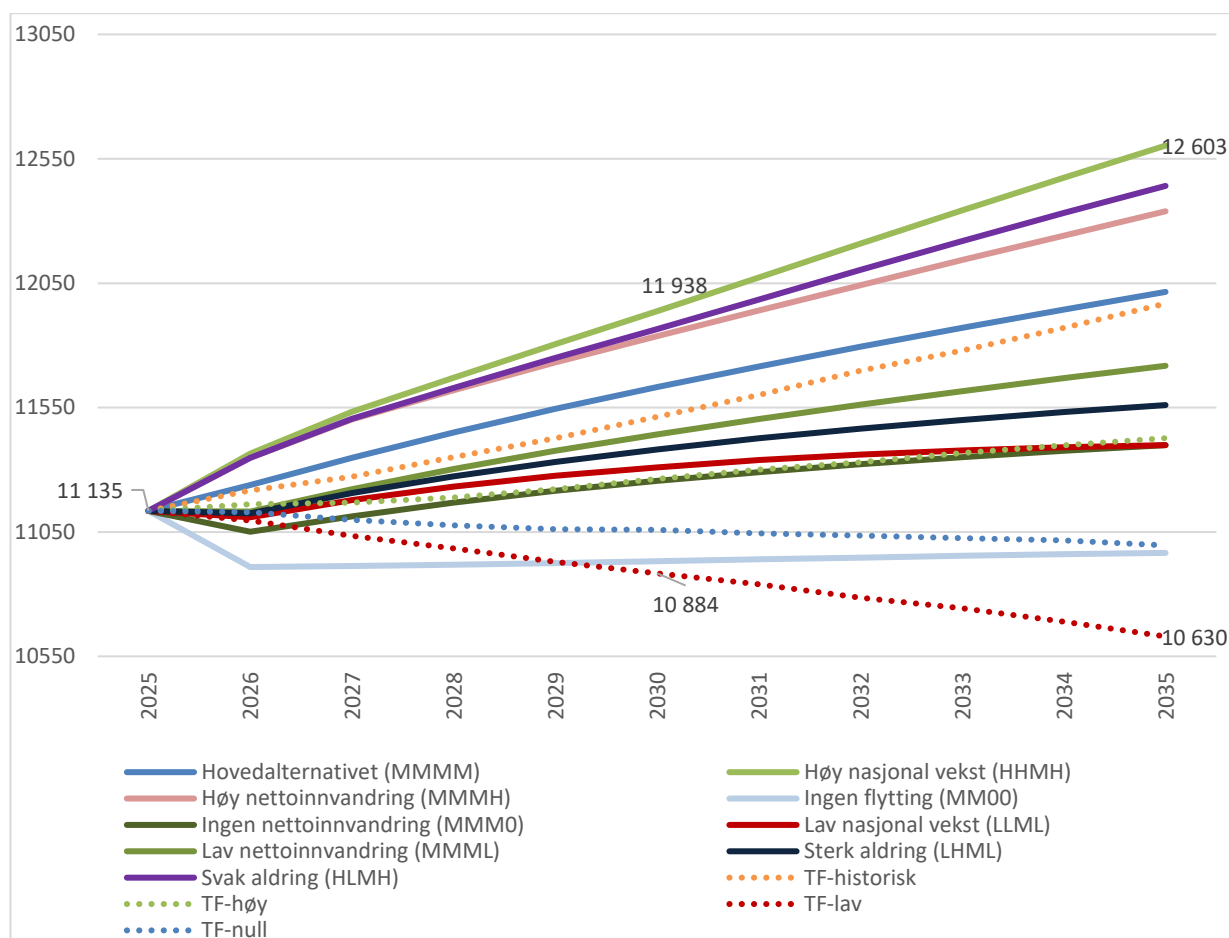
Figur 1 viser befolkningen per 1. januar i Midt-Telemark kommune fra 2005 til 2025 (samlet tidsserie for Bø og Sauherad før sammenslåingen i 2020).

I Ifølge SSBs mest optimistiske prognose kan folketallet i Midt-Telemark øke med om lag 800 innbyggere fram mot 2030 (se figur 2 nedenfor – grønn heltrukken linje). Det er viktig å understreke at dette er et svært optimistisk scenario. En slik vekst vil være høyere enn den kommunen opplevde i perioden 2009–2019, da veksten i stor grad var drevet av nettoinnflytting og innvandring.

Den globale sikkerhetssituasjonen og usikkerhet rundt framtidig innvandringspolitikk gjør det vanskelig å forutsi framtidig innvandring til Norge – og dermed også til Midt-Telemark.

Ser vi på SSBs ni ulike scenarier for befolkningsutvikling, framstår det som lite sannsynlig at kommunen vil oppleve en betydelig nedgang i folketallet de neste ti årene. Selv det mest pessimistiske scenariet viser kun en svak reduksjon, basert på en forutsetning om null flytting.

Tall fra Telemarksforskning peker imidlertid på at en befolkningsnedgang kan bli en realitet dersom kommunen mister attraktivitet som bosted. Selv med en attraktivitet over gjennomsnittet forventer Telemarksforskning en klart lavere vekst i årene som kommer, sammenlignet med det siste tiåret.

Figur 2 viser SSBs prognoser (heltrukken linje) for befolkningsutviklingen i Midt-Telemark fram mot 2030, sammenlignet med Telemarksforskings prognoser (stiplet linje) justert for kommunens attraktivitet (lav, nøytral, høy og historisk attraktivitet).

2.3 Alderssammensetning og framtidige tjenestebehov

Alderssammensetningen i befolkningen gir tydelige signaler om hvilke kommunale tjenester det vil være behov for framover. Dette er nærmere omtalt i vedlegg 7 til årets budsjett: «Befolkningsframskrivninger (2026–2030) i ulike alders- og omsorgsgrupper».

Framskrivningene mot 2030 viser flere viktige konsekvenser for tjenestebehovet:

- Barnehagealder (1–5 år): Stabil utvikling, men med lave barnetall sammenlignet med tidligere år.
- Grunnskolealder (6–15 år): Forventet nedgang, som vil redusere behovet for skolekapasitet.
- Eldre (over 60 år): Klart økende andel, særlig blant personer over 80 år. Dette gir økt behov for helse- og omsorgstjenester.
- Bolig og innflytting: Kommunen har et stort potensial for økt innflytting, spesielt knyttet til en betydelig boligreserve i og rundt Bø sentrum.
- Forsørgerbyrde: Forventes å øke betydelig framover. Kostnadene per innbygger ventes å holde seg relativt stabile fram til 2030, før de deretter vil stige markant.

2.4 Folkehelse

Kommunen har et lovpålagt ansvar for å fremme folkehelse gjennom samfunnsutvikling, planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Mange av kommunens tjenester påvirker de sosiale faktorene som er avgjørende for innbyggernes helse. Et godt folkehelsearbeid krever samarbeid på tvers av sektorer og bruk av ulike virkemidler. Gjennom målrettede tiltak og samhandling kan Midt-Telemark styrke folkehelsen og redusere sosiale helseforskjeller. Folkehelseoversikten og Folkehelseinstituttets folkehelseprofil danner grunnlaget for det løpende arbeidet.

Hovedutfordringer

Sosioøkonomisk ulikhet og psykiske helseplager:

Midt-Telemark har større sosiale helseforskjeller enn mange andre kommuner. Forskjellen i forventet levealder mellom utdanningsgrupper er høyere enn landsgjennomsnittet, noe som viser tydelige sosiale ulikheter i helse. Psykiske helseplager er også en økende utfordring og henger ofte sammen med rusproblemer, frafall i videregående skole og utenforskap i arbeidslivet.

Barn i lavinntektsfamilier:

Andelen barn som vokser opp i lavinntektsfamilier er fremdeles relativt høy, men som for landet som helhet, er utviklingen positiv også i Midt-Telemark. I 2020 bodde 18,6 % barn under 18 år i familier med vedvarende lav inntekt i Midt-Telemark, i 2023 var dette tallet redusert til 14,9 %. Midt-Telemark ligger over landsgjennomsnittet som er på 9,9 %. Barn i familier med lav inntekt eller sosialhjelp har større risiko for utenforskap og lavere utdanningsnivå. Gode oppvekstvilkår og tidlig innsats er derfor avgjørende for å fremme helse og livskvalitet.

Økende andel eldre:

Selv om befolkningssammensetningen i Midt-Telemark fortsatt viser en relativt balansert aldersfordeling, vil andelen eldre over 80 år nesten dobles fra 2025 til 2050. Dette innebærer økt forsørgerbyrde og krever langsiktig planlegging for et aldersvennlig samfunn. Trygge og tilgjengelige bomiljø, nærhet til tjenester og gode uteområder bidrar til økt livskvalitet – både for eldre og for andre aldersgrupper.

Prioritering av folkehelseiltak

Regjeringens utvalg for prioritering av folkehelseiltak anbefaler fire hovedkriterier: nytte, kostnad, fordeling og autonomi. Disse kriteriene gir et helhetlig grunnlag for vurdering av tiltak, og er særlig viktige fordi folkehelseiltak ofte krever andre avveininger enn sektor vise budsjettammer.

Hva innebærer kriteriene?

- **Nytte:** Tiltak som gir stor helsegevinst eller forebygger alvorlige helseproblemer bør prioriteres høyt.
- **Kostnader:** Tiltak som gir god effekt i forhold til ressursbruk bør prioriteres.
- **Fordeling:** Tiltak som bidrar til å redusere sosiale helseforskjeller og styrke likhet i befolkningen bør få økt prioritet. Dette betyr at tiltak som retter seg mot grupper med høy risiko eller lavere levekår kan veie tyngre enn universelle tiltak.
- **Autonomi:** Tiltak som begrenser individets frihet eller valgmuligheter bør vurderes kritisk. Jo mer inngripende et tiltak er, desto lavere prioritet bør det ha, med mindre nytten er svært stor.

Disse kriteriene bør brukes aktivt når kommunen planlegger og prioriterer tiltak som fremmer god helse og reduserer ulikhet.

3. Organisering av Midt-Telemark kommune

3.1 Årsverk

3.1.1 Aktive årsverk

Det rapporteres på aktive årsverk jevnlig. Aktive årsverk viser alle stillingsprosjenter som utløser lønn, uavhengig om de er faste eller midlertidige. Dette blir mest korrekt i forhold til hva som faktisk utløser ressursbruk, inkludert bruk av vikar.

Sektor	2.tertial 22	2.tertial 23	2.tertial 24	2.tertial 25
Kommunedirektør, Stab og Politisk	90	90	86	80
Oppvekst	319	313	309	303
Helse og mestring	383	383	390	399
Teknisk	71	70	72	74
Midt-Telemark kommune	863	856	857	856

Tabell 1-Aktive årsverk i Midt-Telemark kommune (Jf. BI rapport)

Kommunen har 856 aktive årsverk per 2. tertial 2025.

Det er en nedgang på 7 årsverk fra 2. tertial 2022.

Det ble virksomhetsoverdratt 16 årsverk fra Veslekroa barnehage (studentbarnehagen) og Gullbring kulturanlegg til Midt-Telemark kommune i 2021. I tillegg ble PPT utvidet med Seljord kommune i 2024 og med dette fikk vi 2 årsverk ekstra. Disse ble lagt inn under sektor kommunedirektør og oppvekst. Som tabellen viser, har vi senere redusert på disse sektorene med til sammen 26 årsverk i forhold til 2022.

3.2 Arbeidsgiverstrategi

Som arbeidsgiver følger Midt-Telemark kommune den vedtatte Arbeidsgiverstrategi 2020-2025, som har som undertittel "Sammen skaper vi framtida". Denne skal støtte opp under målsettingene som ligger i samfunnsplanen. Arbeidsgiverstrategien skal etter planen revideres i 2026.

Satsingsområdene er:

- Lederskap
- Kompetanse
- Partsarbeid
- Innovasjon og heltidskultur

3.3 Visjon, verdier og etikk

«Vi skaper framtida saman» er vår visjon både i gjeldende samfunnsplan og arbeidsgiverstrategi, og er bærende for utvikling av kommunen som organisasjon.

Ansatte, folkevalgte og tillitsvalgte på alle nivå i kommunen har et selvstendig ansvar, for at vår adferd er i tråd med kommunens verdier og etiske retningslinjer.

3.3.1 Verdigrunnlag for Midt-Telemark kommune: Raushet

Verdien vår uttrykker forventninger til oss selv og hverandre, som medarbeidere, leder og folkevalgte. Verdien og verdisetningene skal ligge til grunn for samspillet internt og eksternt, og bidra til en tillitsskapende organisasjonsstruktur.

Raushet i Midt-Telemark kommune er å:

- Unne hverandre framgang
- Våge åpenhet
- Lytte til hverandre
- Våge å feile, og tillate andre å feile
- Hjelp hverandre
- Ta et skritt tilbake, reflektere før vi uttaler oss
- Være tydelige og sette grenser med vennlighet

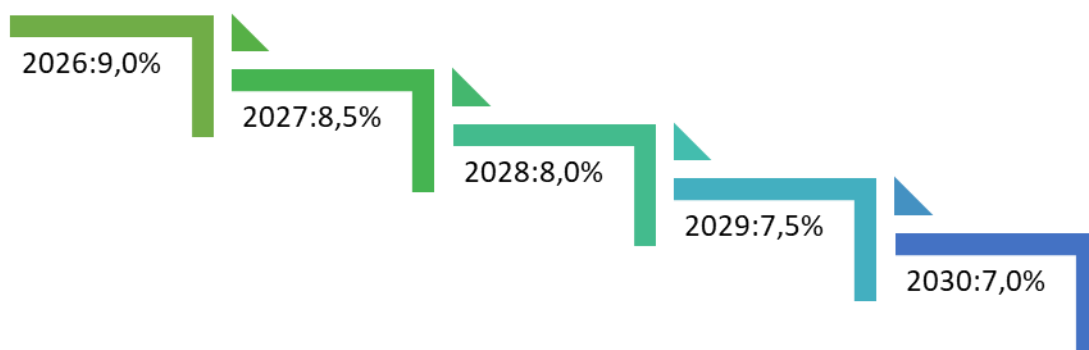
3.4 Sykefravær

Kommunen har besluttet et økt fokus på å redusere sykefraværet gjennom tett og trygg ledelse.

Satsningen vil bli synlig gjennom en ny strategi for reduksjon av sykefravær som vil bli vedtatt i januar 2026.

Ledere skal ha nødvendig kompetanse til å følge opp ansatte med tidlig dialog og tilrettelegging der det er mulig. Arbeidet viser en svak, men positiv utvikling, og det er satt tydelige mål for reduksjon i sykefravær gjennom planperioden.

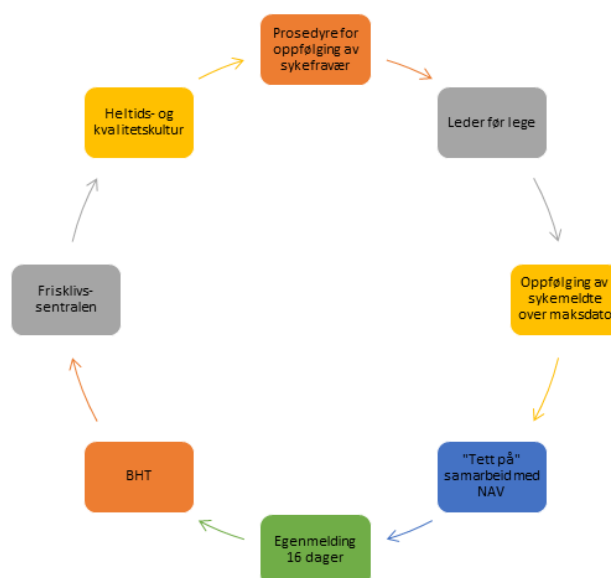
Mål for sykefravær:

Målet er å redusere det samlede sykefraværet til under 7,0 % innen 2030. Delmål fastsettes årlig for å følge utviklingen og vurdere behov for justering av tiltak.

For å nå målene videreføres og styrkes tiltak for nærvær, arbeidsmiljø og ledelsesstøtte, i tett samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte.

Kommunens satsingsområder i sykefraværarbeidet

Lavere sykefravær bidrar til bedre tjenestekvalitet, økt trivsel og en mer bærekraftig økonomi gjennom redusert vikarbruk og bedre ressursutnyttelse.

3.5 Heltid- og kvalitetskultur

Midt-Telemark kommune skal utviklet en sterk heltid- og kvalitetskultur i hele kommunen, med omfattende bruk av heltidsansatte og gjennomsnitt stillingsprosent på 86 - 90% innen 2028.

Heltid defineres som 100 % stilling.

	Gjennomsnitt stillingsprosent pr. januar 2025	Mål for gjennomsnittstillingsprosent
Midt-Telemark kommune	84,1 %	86 - 90%
Turnusavdelinger	77,9 %	81 - 85 %
Barnehager	89,7 %	86 - 90%
Skole/SFO	86,9 %	86 - 90%

Tall fra BI

En sterk heltid- og kvalitetskultur gir gevinster for ansatt, bruker og virksomheten. Heltid- og kvalitetskultur er viktig for å møte framtidig kompetansebehov og befolkningsframskriving.

Helse og mestring har fokus på tjeneste styrte bemanningsplaner, oppgavedeling, oppgaveforskyvning og å utarbeide gode års turnuser som tar høyde for variasjoner i drift.

Barnehagene er med i NAV-prosjektet "Heltidspotten" og har fått kr. 1.566.200 i prosjektmidler.

Prosjektet avsluttes juni 2026, men arbeidet fortsetter videre i barnehagene.

4. Kommuneplanens samfunnsplan – overordnede mål og strategier

Kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2019–2031 bygger på visjonen «Vi skaper framtida saman» og har fire hovedsatsingsområder:

VI – livskvalitet og levekår

SKAPER – attraktivitet for næring, bolig og besøk

FRAMTIDEN – et innovativt, smart og grønt Midt-Telemark

SAMMEN – demokrati, identitet og samskaping

For hvert satsingsområde er det fastsatt konkrete mål for hvordan kommunen skal utvikles – både som samfunn og som organisasjon. Det er også definert strategier for hvordan målene skal nås. Målene er tverrfaglige og krever samarbeid på tvers av kommunens sektorer, samt med eksterne aktører og frivilligheten. Økonomiplanen fungerer som handlingsdelen av kommuneplanen. Den viser hvilke tiltak som skal gjennomføres i planperioden for å bidra til måloppnåelse.

Resultater og framdrift vurderes gjennom et sett styringsindikatorer, som måler effekten av gjennomførte tiltak. Under hvert satsingsområde presenteres et utvalg relevante indikatorer. Disse viser:

- dagens status
- ønsket målverdi for økonomiplanperioden
- eventuelle avvik fra målverdien (markert med farger: gult for «nært mål» og rødt for «under mål»)

Indikatorene er valgt ut basert på deres relevans og mulighet for sammenligning over tid. På grunn av avbrutte eller utilgjengelige dataserier kan det imidlertid være forskjeller i hvilke indikatorer som brukes for å måle dagens status. Dette skyldes at enkelte datakilder rett og slett ikke er tilgjengelige.

Vedlegg 6: Kommuneplanens samfunnsdel (Mål, strategier og indikatorer).

5. Driftsbudsjettet 2026 – 2029

5.1 Regjeringens kommuneopplegg for 2026 og forslag til frie inntekter for 2026

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 15. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i frie inntekter for kommunene til 3,2 mrd. kr, som tilsvarer 0,7 % vekst i forhold til det Regjeringen la til grunn som nivå på frie inntekter i 2025 i revidert nasjonalbudsjett (RNB).

Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen 2026 en realvekst i de frie inntektene til kommunesektoren på mellom 4,2 og 4,9 mrd. kr, hvorav kommunenes del i intervallet 3,2-3,8 mrd. kr.

Kommunenes frie inntekter for 2025 ble ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett (RNB) styrket med 1,1 mrd. kr. I tilknytning til denne styrkingen ble det fattet et anmodningsvedtak om at «Stortinget ber regjeringen legge til grunn at vekst i frie inntekter for kommunesektoren i 2026 skal regnes fra vedtatt nivå i revidert budsjett for 2025.» Regjeringen har i statsbudsjettet for 2026 fulgt opp dette. I kommuneopplegget er kommunene som nevnt gitt en vekst på 3,2 mrd. kr, men som er oppå de 1,1 milliardene fra RNB. Den delen av demografikostnadene for kommunene som må dekkes inn av realveksten i frie inntekter, er beregnet til om lag 2,1 mrd. kr. Det er ingen satsinger (midler med bruksanvisning eller merkelapp) innenfor veksten i frie inntekter. Handlingsrommet for kommunene i kommuneopplegget kan derfor sies å være om lag 2,2 mrd. kr.

Sammenlignet med et oppdatert anslag på kommunenes frie inntekter i 2025, anslås kommunenes frie inntekter å bli nominelt 4,1 % høyere i 2026 – tilsvarende da en realvekst på 0,6 %. Nominell vekst på 4,1 % er sammensatt av vekst for skatteinntektene og rammetilskudd.

Det at ordinær skatt på inntekt og formue likevel anslås å øke med så mye som 6,3 % nominelt, har spesielt sammenheng med at fra 2026 avvikles kravet om skattetrekkkonto og arbeidsgivere skal i stedet innbetale skattetrekk senest første virkedag etter lønnsutbetaling. Omleggingen innebærer at kommunene vil få tilført forskuddstrekk på et tidligere tidspunkt enn i dag, og i 2026 vil kommunenes inntekter fra forskuddstrekk inneholde forskuddstrekk fra mer enn 12 måneder.

Grønt hefte anslår frie inntekter for kommunen på 921,640 mill. kr for 2026.

Kommunedirektørens budsjettforslag 2026-2029

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2026 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til kr. 924,187 mill. som er kr 2,547 mill. høyere enn beregningene fra KDD (921,64 mill.)

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2027-29) budsjettert med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,7% (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer. Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2026-kr):

¹

	2025	2026	2027	2028	2029
Rammetilskudd	428 646	447 144	449 912	452 592	453 493
Skatt	358 714	394 076	398 684	403 087	407 263
Inntektsutjevning	83 873	82 967	83 919	84 827	85 687

¹ I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2026, 1.1.2027, 1.1.2028 og 1.1.2029, basert på SSB MMMM (TBU-metode). Ordinært skjønn fra Statsforvalteren (1,150 mill. kr i 2026) er satt til 1,150 mill. kr for årene 2027, 2028 og 2029.

Sum frie inntekter	871 233	924 187	932 515	940 506	946 443
%-endring		6,1	0,9	0,9	0,6

Tabell 2 Frie inntekter 2025-2029

Kommunen budsjetterer med en økning på kr 52,9 mill (6,1 %) i økte frie inntekter fra 2025 til 2026. Økningen av frie inntekter skyldes kr 35,4 mill i økt skatt og kr 17,5 mill i økt rammetilskudd/inntektsutjevning. Økningen på skatt har spesielt sammenheng med at fra 2026 avvikes kravet om skattetrekkkonto og arbeidsgivere skal i stedet innbetale skattetrekk senest første virkedag etter lønnsutbetaling. Økningen i rammetilskuddet skyldes blant annet økt folketall og dermed økt innbyggertilskudd.

Demografikostnader 2026-2029

Under presenteres beregninger av kommunens demografikostnader for det enkelte år i ny planperiode – basert på framskrivninger fra SSB. Demografikostnadene er et uttrykk for hva det vil koste kommunen å videreføre tjenestetilbudet (med samme standard og dekningsgrad) for å holde tritt med befolkningsutviklingen. Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2027-2029) budsjettert med demografikostnader. Dette er relevant da kommunen i budsjetteringen av frie inntekter har inne realvekst som kompenserer for demografikostnadene.

Demografikostnader for frie inntekter 2026-2029. I 1000 2026-kr.

Midt-Telemark	2026	2027	2028	2029	2026-2029
Barnehage	3 829	-1 276	2 553	3 829	8 935
Grunnskole	-5 511	-1 165	-3 389	-6 788	-16 852
Pleie og omsorg	7 237	8 555	7 331	4 194	27 317
Kommunehelse	743	594	863	759	2 959
Barnevern	305	143	135	50	633
Sosialtjeneste	935	864	753	804	3 356
Sum kommune	7 539	7 715	8 245	2 849	26 348

Tabell 3 Demografikostnader 2026-2029

5.2 Driftsbudsjettet

5.2.1 Forutsetninger for kommunens budsjett 2026

Rammetilskudd

Kommunedirektørens budsjett bruker KS-modell for beregning av skatt og rammetilskudd. Det er lagt til grunn et innbyggertall på 11 091 pr. 1.7.2025 ved beregning av rammetilskudd.

Pensjonskostnader

Pensjonskassenes prognoser for 2026 er lagt til grunn for beregning av pensjonspremie, pensjonskostnad, premieavvik og amortisering av premieavvik. Kommunen har to pensjonsleverandører. Statens pensjonskasse (SPK) for pedagogisk personell og KLP for resten av arbeidstakerne.

Nettorammer

Sektorenes budsjetter blir vedtatt på nettoramme (utgifter - inntekter = netto). For sektorene medfører dette at de blir ansvarliggjort i forhold til den totale disponering av sine ressurser. Økte inntekter kan finansiere økt ressursbruk og tilsvarende kan lavere kostnader omprioriteres til andre innsatsområder innenfor samme sektor.

Lønns- og priskompensasjon

Deflator er et teknisk begrep som uttrykker summen av lønns- og prisvekst. For 2026 er anslag på deflator 3,5 % hvorav lønnsveksten er anslått til 4 %. Prisvekst på varer og tjenester er anslått til 2,8 %. Enkelte avtaler er justert med KPI (konsumprisindeks).

Det totale driftsbudsjettet er kompensert for lønnsoppgjør 2026 med kr 26,3 mill.

Lønnsoppgjørspotten er budsjettet i sektor 6 (felles finansiering), bortsett fra for de interkommunale samarbeidene, som har egne avsetninger i sin ramme. Lønsspotten blir budsjettet ut på de ulike driftssektorene i 2026 når lønnsoppgjøret er kjent.

Driftsvolumet

Budsjettrammene for 2026 bygger på rammene fra 2025, lønnsjusteringer, innsparingstiltak og endringer i statsbudsjettet. De viktigste driftstiltakene i hver sektor beskrives i kapittel 6.

Driftsvolumet påvirkes av utviklingen i frie inntekter (rammetilskudd og skatt), og avdrag, fondsavsetninger, eiendomsskatt og inntekter fra ulike gebyrer og betalingssatser. Dette omtales nærmere i det følgende.

5.2.2 Betalingssatser

De fleste betalingssatser videreføres fra 2025 til 2026 med en justering som følger den kommunale deflatoren, altså prisveksten. Dette betyr at prisene holdes relativt stabile, kun justert for inflasjon.

Vedlegg 3: Betalingssatser 2026.

5.3 Obligatoriske oppstillinger med kommentarer

Bevilgningsoversikt - drift §5-4	Tall 1.000					
	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Rammetilskudd	-536 273	-539 993	-543 581	-545 342	-506 732	-489 915
Inntekts- og formuesskatt	-394 076	-398 684	-403 087	-407 263	-359 690	-316 163
Eiendomsskatt	-50 722	-50 722	-50 722	-50 722	-48 820	-42 069
Andre generelle driftsinntekter	-44 980	-38 697	-29 466	-15 275	-62 385	-68 350
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-1 026 051	-1 028 096	-1 026 856	-1 018 602	-977 627	-916 497
Sum bevilgninger drift, netto	945 838	934 067	924 889	927 095	906 161	890 153
Avskrivinger	47 025	47 025	47 025	47 025	51 618	52 371
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	992 863	981 092	971 914	974 120	957 779	942 524
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-33 188	-47 004	-54 942	-44 482	-19 848	26 028
Renteinntekter	-6 102	-6 102	-6 102	-6 102	-7 410	-9 009
Utbytter	-15 466	-18 059	-15 315	-8 732	-13 831	-21 292
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	52 092	50 003	47 574	47 238	50 839	49 030
Avdrag på lån	41 189	41 189	41 189	41 189	46 699	45 153
NETTO FINANSUTGIFTER	71 713	67 031	67 346	73 593	76 297	63 883
Motpost avskrivinger	-47 025	-47 025	-47 025	-47 025	-51 618	-52 371
NETTO DRIFTSRESULTAT	-8 500	-26 998	-34 621	-17 914	4 831	37 539
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	4 000	8 000	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	100	100	100	100	1 188	24 848
Bruk av bundne driftsfond	-7 073	-11 073	-3 073	-3 073	-6 019	-8 361
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	4 569	20 887	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	11 473	29 971	33 025	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	8 500	26 998	34 621	17 914	-4 831	16 488
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	54 027

Tabell 4 Bevilgning drift

§ 5-4. Bevilgning drift, netto pr. rammeområde	Tall i 1.000					
	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Netto driftsutgifter pr. sektor						
Stab	140 283	137 037	132 459	132 816	138 058	140 102
Oppvekst	338 591	331 614	321 519	321 519	333 540	323 502
Helse og mestring	349 672	350 024	356 269	358 118	345 200	349 450
Teknisk	81 783	79 883	79 133	79 133	77 273	73 446
Sum bevilgning drift, netto	910 329	898 558	889 380	891 586	894 071	886 500
Herav:						
<i>Sektor 1:5</i>						
Renteutgifter andre krav	-82	-82	-82	-82	-172	-64
Avsetning til bundne fond	-100	-100	-100	-100	-1 188	-6 009
Overføring fra staten						1 306
Renteinnt bundne fond	62	62	62	62		220
Renteinntekt forsinket betaling	160	160	160	160	210	168
Bruk av bundne fond	3 073	3 073	3 073	3 073	6 019	8 361
<i>Sektor 6</i>						
Lønnsjusteringpott	28 393	28 393	28 393	28 393	6 329	-283
Variabellønn periodisert						
Arbeidsgiveravgift					892	
Arb.g.avgift var.lønn periodisert	4 003	4 003	4 003	4 003		-46
Innsparing						
Refusjon fra andre (private)						
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	945 838	934 067	924 889	927 095	906 161	890 153
Sum bevilgning drift, netto fra hovedoversikt	945 838	934 067	924 889	927 095	906 161	890 153

Drift fordelt på rammeområder

Tall i 1.000 kr

		Budsjett			Regnskap
Sektor nr.	Sektor navn	2024	2025	2026	2024
1	Stab	121 905	138 058	140 283	140 102
2	Oppvekst	310 902	333 540	338 591	323 502
3	Helse og mestring	314 460	345 200	349 672	349 450
4	Teknisk	63 216	77 273	81 783	73 446
Sum fordelt på rammeområder		810 483	894 071	910 329	886 500

Tabell 5 Drift fordelt på rammeområder

Økonomisk oversikt - drift §5-6		Tall 1.000					
		Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Rammetilskudd		-536 273	-539 993	-543 581	-545 342	-506 732	-489 915
Inntekts- og formuesskatt		-394 076	-398 684	-403 087	-407 263	-359 690	-316 163
Eiendomsskatt		-50 722	-50 722	-50 722	-50 722	-48 820	-42 069
Andre skatteinntekter		-350	-350	-350	-350	-350	-393
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-44 630	-38 347	-29 116	-14 925	-62 035	-67 957
Overføringer og tilskudd fra andre		-229 118	-227 072	-226 258	-226 258	-216 428	-268 044
Brukerbetalinger		-38 037	-39 037	-39 037	-39 037	-42 770	-40 444
Salgs- og leieinntekter		-134 429	-134 432	-134 435	-134 435	-136 225	-135 017
SUM DRIFTSINTEKTER		-1 427 635	-1 428 636	-1 426 585	-1 418 331	-1 373 050	-1 360 002
Lønnsutgifter		653 641	644 725	642 532	644 519	634 448	649 461
Sosiale utgifter		196 605	195 449	193 068	193 087	173 469	165 983
Kjøp av varer og tjenester		420 522	420 429	416 114	416 314	415 026	419 066
Overføringer og tilskudd til andre		76 654	74 004	72 904	72 904	78 641	99 148
Avskrivninger		47 025	47 025	47 025	47 025	51 618	52 371
SUM DRIFTSUTGIFTER		1 394 447	1 381 632	1 371 643	1 373 849	1 353 202	1 386 029
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		-33 188	-47 004	-54 942	-44 482	-19 848	26 028
Renteinntekter		-6 102	-6 102	-6 102	-6 102	-7 410	-9 009
Utbytter		-15 466	-18 059	-15 315	-8 732	-13 831	-21 292
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0	
Renteutgifter		52 092	50 003	47 574	47 238	50 839	49 030
Avdrag på lån		41 189	41 189	41 189	41 189	46 699	45 153
NETTO FINANSUTGIFTER		71 713	67 031	67 346	73 593	76 297	63 883
Motpost avskrivninger		-47 025	-47 025	-47 025	-47 025	-51 618	-52 371
NETTO DRIFTSRESULTAT		-8 500	-26 998	-34 621	-17 914	4 831	37 539
Disponering eller dekning av netto driftsresultat		0	0	0	0	0	
Overføring til investering		4 000	8 000	0	0	0	
Avsetninger til bundne driftsfond		100	100	100	100	1 188	24 848
Bruk av bundne driftsfond		-7 073	-11 073	-3 073	-3 073	-6 019	-8 361
Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	4 569	20 887	0	0
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	0	0	
Dekning av tidligere års merforbruk		11 473	29 971	33 025	0	0	
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT		8 500	26 998	34 621	17 914	-4 831	16 488
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR		0	0	0	0	0	54 027

Tabell 6 Økonomisk oversikt

5.4 Frie inntekter

Rammetilskudd og skatt

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) satt til kr 930,3 mill i 2026. Nivået på de frie inntektene i planperioden følger prognosemodellen.
Rammetilskuddet inneholder ordinært skjønn på kr 1,150 mill i 2026 og videre i økonomiplanperioden.

Eiendomsskatt

Bolig og fritidseiendommer

Midt-Telemark kommune har eiendomsskattesats for boliger og fritidseiendommer på 4 promille. Dette er maks sats på bolig og fritidseiendommer.

Generell skattesats/næring

Den generelle eiendomsskattesatsen i Midt-Telemark kommune er satt til 6,6 promille i 2026 og videre i økonomiplanperioden. Maks sats er 7 promille.

Kommunestyret kan øke satsen for næringseiendom med inntil 1 promille per år.

Andre generelle driftsinntekter

Kommunen har budsjettert med 42,7 millioner kroner i integreringstilskudd for 2026. Tilskuddet reduseres gradvis gjennom økonomiplanperioden, og i 2029 er det satt til 13 millioner kroner, en samlet nedgang på 29,7 millioner kroner fra 2026 til 2029. Tiltaket forutsetter at det ikke bosettes flere flyktninger i perioden 2026-2029.

5.5 Finans

Utbytte

Forventet utbytte i 2026 er kr 15,5 mill fra Telemark Energi, Midt-Telemark Kraft og MTKE. Det er ikke budsjettert med utbytte fra IRMAT i økonomiplanperioden.

Selskap	2026	2027	2028	2029
MTK AS og TE AS	13 166	15 759	13 015	7 732
Irmat	0	0	0	0
MTKE	1 000	1 000	1 000	1 000
MTKE*	1 300	1 300	1 300	
Sum utbytte	15 466	18 059	15 315	8 732

* MTKE - Utbytte ifm kunnskapsparken motpost drift (Leie av lokaler, budsjettert på sektor Teknisk)

Tabell 7 Utbytte

Utbytteprognosen fra Telemark Energi AS og Midt-Telemark Kraft er mottatt fra styreleder i Telemark Energi AS. Utbytte fra MTKE AS diskutert med daglig leder. Ordfører har informert om at det ikke blir gitt utbytte fra IRMAT.

Renteutgifter

Beregning av renteutgifter i 2026 tar utgangspunkt i forventet gjeldsnivå ved utgangen av 2025, justert for nytt låneopptak og årets avdrag.

Det legges til grunn at nye låneopptak fra 2027 og videre i økonomiplanperioden tilsvarer nivået på investeringsutgiftene, fratrullet mva-kompensasjon og tilskudd.

Rentenivået som er lagt til grunn er hentet fra gjeldsforvalter.

Budsjettrentene er tilpasset de ulike låneproduktene til Midt-Telemark kommune og følger anbefalte råd fra vår gjeldsrådgiver (Bergen Capital Management).

Budsjettrenteestimat	2026	2027	2028	2029
Budsjettrente markedslån	4,17 %	3,85 %	3,77 %	3,77 %
Budsjettrente markedslån	4,17 %	3,85 %	3,77 %	3,77 %
Budsjettrente Nibor	3,67 %	3,35 %	3,27 %	3,27 %
Budsjettrente PT rente	4,37 %	4,05 %	3,97 %	3,97 %
Budsjettrente Husbanken	3,93 %	3,61 %	3,53 %	3,53 %

	2025	2026	2027	2028	2029
Prognose renteutgifter *	44 367	46 723	44 641	42 212	41 876

Tall i 1.000

Tabell 8 Estimert renteutgifter

* Renteutgiftene er korrigert med renteinntekter fra startlån på om lag kr 5,3 mill fra 2026.

Reduserte renteutgifter i økonomiplanperioden skyldes i hovedsak lavere investeringsbudsjett og lavere budsjettrent.

Sammenlignet med budsjett 2025 øker renteutgifter med kr 2,4 mill i 2026.

Avdrag

Midt-Telemark kommune setter av kr 41,2 millioner årlig til avdrag i økonomiplanperioden. Avdrag for 2026 er beregnet etter reglene om minimumsavdrag (Budsjett og regnskapsforskriften, endring fra 1.1.2026).

Netto finans i % av driftsinntektene

Midt-Telemark kommune har vedtatt et finansielt måltall for rente- og avdragsbelastning i % av driftsinntekter. Dette nøkkeltallet viser summen av og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter. Nøkkeltallet skal vise hvor stor andel av driftsinntektene som er bundet opp i finans, i hovedsak tilbakebetaling av lån. For å oppnå et moderat handlingsrom bør dette måltallet ligge mellom 5 % - 10 % av driftsinntektene.

I budsjettet for 2026 utgjør dette måltallet 5 %. Hovedgrunnen til dette er relativt lavt rentenivå. Måltallet er relativt stabilt i økonomiplanperioden.

Disposisjonsfond i % av driftsinntektene

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Midt-Telemark kommune har fastsatt et nivå på disposisjonsfondet mellom 5 % - 10 % av driftsinntektene for å ha et moderat handlingsrom. Kommunen har ikke disposisjonsfond ved utgangen av 2026. For at Midt-Telemark skal kunne oppnå en bærekraftig økonomi må dermed kommunestyret sette i verk et konkret langsiktig arbeid der målet må være en betydelig reduksjon av driftsnivået.

Netto avsetning til fond

Midt-Telemark kommune setter av kr 25,5 mill på disposisjonsfond i økonomiplanperioden 2026-2029.

Til finansiering av investeringer

Investeringene i 2026 finansieres med låneopptak, bundet driftsfond (overføring fra drift), tilskudd og beregnet momskompensasjon. Egenkapitaltilskuddet til KLP finansieres med kapitalinntekter. Momskompensasjonen utgjør kr 7,6 mill.

Sum bevilgninger drift

Dette er den samlede bevilgningen til sektorområdene, vist i kapittel 5.3. Rammen for 2026 tar utgangspunkt i rammen for 2025 justert med kostnads- og inntektsendringer. Lønnsoppgjøret for 2026 er budsjettert på felles finansiering og vil bli overført driftssektorene når lønnsoppgjøret for 2026 er ferdig behandlet. Rammen for lønnsoppgjør 2026 er kr 26,3 mill.

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene

Netto driftsresultat kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk (disposisjonsfond), og gir dermed en indikasjon på kommunens økonomiske handlefrihet og måltallet er satt til mellom 1,75 % - 2,0 % for å oppnå et moderat handlingsrom. Midt-Telemark kommune budsjetterer med positivt driftsresultat på kr 8,5 mill i 2026.

Måltallet netto driftsresultat i % av driftsinntektene viser 0,6 %, noe som gir oss lite handlingsrom.

5.6 Utvikling i økonomiplanperioden

Midt-Telemark kommune ble meldt inn på ROBEK i 2025 som en konsekvens av det regnskapsmessige resultatet i 2024. I sak 28/25 vedtok kommunestyret 12. mai årsregnskap for 2024, som viste et merforbruk på 74,5 millioner kroner.

Merforbruk fra 2023 på kr 20,4 mill skal være dekket inn innen 2027 og merforbruk fra 2024 på kr 54 mill skal dekkes inn innen 2028. Et eventuelt merforbruk i 2025 er ikke realisert før året er omme, så det kreves ikke at det er inkludert i økonomiplanperioden.

Økonomien til Midt-Telemark er krevende ved utgangen av 2025. Utgiftsnivået er for høyt i forhold til inntektene og det er ikke penger på disposisjonsfondet. De finansielle måltallene er ikke positive.

Til tross for de økonomiske utfordringene har Midt-Telemark kommune tatt tydelige grep for å sikre en bærekraftig utvikling fremover. Kommunedirektøren legger frem et budsjett for 2026 og økonomiplan 2026-2029 med tydelig økonomisk styring og effektivisering av driften. Disse tiltakene gir et grunnlag for å gjenopprette balansen i økonomien og skape handlingsrom for fremtidige investeringer til beste for innbyggerne. Arbeidet med å redusere utgiftsnivået og styrke inntektssiden er godt i gang.

Økonomiplanen er presentert med inndekning av merforbruket på kr 74,5 mill og avsetning til disposisjonsfond på kr 25,5 mill.

Under kommenteres noen økonomiske hovedpunkter i økonomiplanperioden:

- Det jobbes aktivt med tiltak for å redusere driftsnivået i de fire sektorene. Dette arbeidet må fortsette og det må intensiveres. KOSTRA-tall og andre måltall viser at vi har et

potensiale for reduksjon innenfor flere fagområder. Det er knyttet stor usikkerhet til om alle foreslåtte tiltak er realistiske og det må i tillegg være et skjerpet fokus på budsjettdisiplin.

- Eiendomsskatten for bolig og fritidseiendommer er 4,0 promille i 2026. Dette er maksimalt nivå.

Den generelle eiendomsskattesatsen for næring og vannkraft i Midt-Telemark kommune er satt til 6,6 promille i 2026 og videre i økonomiplan perioden. Kommunestyret kan øke satsen for næringseiendom med inntil 1 promille per år opp til maks 7 promille.

- I Midt-Telemark kommune er det i 2026 budsjettert med 61 % av driftsutgiftene til lønn. For tjenesteområder som har en statlig bemanningsnorm, er det krevende å justere bemanningen på kort sikt. For øvrige områder må vi vurdere bemanningen og tjenestenivå for å kunne få til en bærekraftig økonomi.
- Finansutgiftene reduseres i planperioden. Rentenivået er på vei ned og dette er innarbeidet etter prognose fra finansforvalter. Sammenlignet med budsjett 2025 øker renteutgifter med kr 2,4 mill i 2026, men går ned fra året 2027.
- I økonomiplanen ligger det inne investeringer for kr 176,7 mill i økonomiplanperioden (inkludert årlig beløp til egenkapitaltilskudd KLP). Av dette utgjør 46,4 mill til VAR-investeringer.
- Det er budsjettert med kr 15,5 mill i utbytte i 2026. Deretter er det lagt til grunn ett utbytte på kr 18,1 mill i 2027, 15,3 mill i 2028 og 8,7 mill i 2029.

6. Sektorenes økonomi og satsingsområder

6.1 Stab, kommunedirektør og politisk

Område	Antall årsverk	Antall enheter
Stab	80	7

Enheter	Nøkkeltall
NAV	Antall brukere totalt for Nome og MT: ca 1700 Antall sykemeldte: 430 Antall på arbeidsavklaringspenger: 540 Antall sosialhjelpsmottakere: 400 (250 for kun Midt-Telemark) Antall ungdom i ungdomsgarantien: 220 Antall vedtak sosial per år: ca 4000
Kultur	Elever i kulturskolen 24-25/25-26 320/280 Utlån biblioteket* 33 000 Billetter kino* 21 400 Billetter bad* 23 300 Spillemiddeltildelinger MNOK* 2 244 000 * 2024-tall
Politikk	Antall møter/saker (alle utvalg): 94/673
Telemark Innkjøpssamarbeid	Antall gjennomføre konkurranser: 15 Antall pågående konkurranser: 9 Antall kontrollerte avtaler: 18
Kommunikasjon og service	Antall telefoner: 3864 (besvarte) Antall vigsler: 21 Antall saker/journalposter: 12 228/39 663
Personalforvaltning	Antall rekrutteringssaker: 95 Antall lærlinger: 22
IKT	Antall tjenestemottagere: ca 1700 ansatte og 2000 elever Antall løste support saker pr år: 5200 Antall fagsystemer i drift: ca 135
Økonomi	Fakturaer vi mottar, behandler og betaler: 16.906 stk i 2024 Fakturaer vi sender ut: 46.661 stk i 2024 Fakturert beløp var kr 267,5 mill, restanse er 1,6% pr okt-25.

6.1.1 Om sektoren

Stab ivaretar overordnet ansvar for økonomi- og personalforvaltning, kommunalt arbeidsgiveransvar for alle ansatte, dokumentsender, kontrollfunksjoner, innbyggerdialog, kultur, planarbeid, folkehelse samt de interkommunale enhetene NAV og Nome og Midt-Telemark IKT. Premisser for sektoren ligger i eget tiltakskort.

6.1.2 Om enhetene og litt om utfordringsbildet

Enhet for kultur og fritid

Enhet for kultur og fritid forvalter kommunens ansvar på kultur-, idretts og frivilligfeltet, drifter kulturskole, kulturhus, bibliotek og kulturkontor - og koordinerer folkehelseteamet. Kulturloven, lov om folkebibliotek, folkehelseloven og opplæringsloven legger føringer for kommunens tjenester og strategier innenfor kultur og folkehelse. Enheten bidrar med ressurser og kompetanse i kommunens forebyggende arbeid, i tverrsektorielt samarbeid og i utvikling av inkluderende møteplasser, anlegg og aktiviteter. Kultur og fritid har også som mål å øke kommunens attraksjonskraft som bosted, besøksdestinasjon og studiested. Sammenhengen mellom nivået på inntektsbringende virksomhet, inntekter - og kostnader knyttet til husleie og drift av Gullbring kulturhus, er en vesentlig budsjettmessig utfordring. Enheten er organisert til kommunedirektørens stab og vil i 2026 ha 20 årsverk fordelt på om lag 50 ansatte.

Nome og Midt-Telemark IKT

Nome og Midt-Telemark IKT planlegger, utvikler og drifter data- og mobiltelefonløsninger til alle enhetene i kommunene. Dette inkluderer og de interkommunale samarbeidene.

Avdelingen har i dag 11,6 årsverk, og vil redusere til 10 årsverk i 2026.

Avdelingen jobber mye med automatisering av løsninger for å forenkle driften og gjøre denne mer effektiv. Vi jobber for å løfte fagsystemer i sky, i takt med organisasjonens ønsker og leverandørenes krav. Nytt sak og arkiv system og ny elektronisk pasientjournal i helse, har pågående sky prosesser.

NMT IKT bestreber å opprettholde et høyt sikkerhetsnivå og jobber for å gi gode tjenester til våre brukere. Vi har gjort avrop på nye sikkerhetsløsninger i 2025, og deltar på relevante fagsamlinger om tema.

Vi deltar generelt i ulike nettverk som bidrar til at våre kommuner skal følge med i den teknologiske utvikling.

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 10,15 mill.kr

Kongsbergregionen

Midt-Telemark kommunestyre har gjort flere vedtak om at man ønsker å gå inn i tjenesteutviklings-samarbeidet i Kongsbergregionen. Dette innebærer også at man blir en del av Kongsbergregionen IKT (KIKT). Høsten 2025 er det gjort flere positive vedtak av kommunedirektørutvalget (KDU) ift inntreden av Nome og Midt-Telemark i regionen. Administrasjonen gjør de nødvendige tilpasninger. For 2026 budsjettet innebærer dette at vi får på plass et personvernombud samt tilgang til alle nettverkene i regionen. Full inntreden i tjenesteutviklingssamarbeidet vil være i 2027 og ift Nome og Midt-Telemark IKT i 2028.

Les gjerne mer om tjenesteutviklingssamarbeidet på denne linken:

<https://kbgreg.no/kommunale-tjenestesamarbeid>

NAV Midt-Telemark og Nome

NAV Midt-Telemark og Nome er et vertskommunesamarbeid, der Midt-Telemark kommune er vertskommune. Kontoret betjener innbyggere i Nome og Midt-Telemark kommune.

NAV-kontoret jobber ut ifra Lov om Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV-loven) (herunder Arbeidsmarkedsloven, Folketryktdloven, Lov om sosiale tjenester og andre lover som forvaltes av Arbeids- og velferdsforvaltningen). Hovedoppgaven til Nav er å få folk i jobb.

Den statlige delen har ansvaret for arbeidsmarkedspolitikken og de statlige velferdsordningene, den kommunale delen har ansvaret for de kommunale sosialtjenestene. I dette ligger oppfølging mot integrering og aktivisering av utsatte grupper, og arbeidsrelatert aktivitet.

Det har siden 2022 kommet mange flyktninger til kommunen med rett på sosialhjelp, noe som integreringstilskuddet som kommunen mottar fra staten er beregnet å dekke. Navs budsjett for 2026 er beregnet ut ifra at det ikke kommer nye flyktninger til kommunen, og at det gradvis blir færre flyktninger i våre porteføljer fra de som har ankommet tidligere år.

Nav kontoret jobber kontinuerlig med oppfølging av brukere som er i våre porteføljer. Vi ønsker i 2026 å gjøre en ekstra innsats mot de som har vært lenge i våre porteføljer, og har uavklarte utfordringer, som krever tett oppfølging. I tillegg vil vi starte forsøk med kommunalt lønnstilskudd for noen av brukerne som mottar sosialhjelp, for å stimulere privat næringsliv til inkludering. Vi vil ha fokus på de som søker om nødhjelp, som har blitt langt flere etter at prisene har økt de siste årene. Det er for mange veldig vanskelig å få pengene til å strekke til. Det vil bli gradvis færre flyktninger å følge opp, og da vil veilederne ha større kapasitet til å følge opp de andre sosialhjelpsmottakerne i porteføljene. Det har vært flyktninger som har vært i fokus de siste årene, og med færre nye flyktninger til kommunen kan gradvis ressursene kanaliseres mot andre brukere.

Økonomisk rådgiving og frivillig forvaltning er en viktig tjeneste i vårt kontor, som avverger en del søknader om sosialhjelp. Vi beholder samme nivå på tjenesten også i 2026 (1,6 stilling).

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 12,8 mill.kr.

I tillegg kommer Midt-Telemark kommunes budsjett for økonomisk sosialhjelp 2026: kr 35,6 mill.kr.

Telemark innkjøpssamarbeid (TIS)

Telemark Innkjøpssamarbeid (TIS) er et kommunalt oppgavefellesskap, der Midt-Telemark er kontorkommune. Kommunene Midt-Telemark, Nome, Vinje, Seljord, Kviteseid, Tokke og Nissedal er medlemmer i oppgavefellesskapet.

Telemark Innkjøpssamarbeid sin hovedoppgave er å gjennomføre konkurranser/inngå felles avtaler etter lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Felles rammeavtaler gir kommunene stordriftsfordeler herunder bedre innkjøpspriser og betingelser, samt lavere kostnader i innkjøpsprosessen. Det å ha rammeavtaler på varer og tjenester er ikke kun lovpålagt, men gir direkte innsparinger i daglig drift i sektorene i kommunen. Telemark Innkjøpssamarbeid er plassert under kommunedirektøren og har per i dag 3,6 årsverk.

Det å kunne gjennomføre konkurranser, herunder følge opp avtaler, som det til enhver tid er behov for krever en bemanning som kan håndtere det faktiske behov.

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 1,04 mill.kr.

Biladministrator

Under Telemark Innkjøpssamarbeid ligger rollen som biladministrator for kommunene Midt-Telemark, Seljord, Kviteseid og Tokke. Stillingen ble opprettet som en 20% stilling fra og med 01.01.2025.

Biladministrator gjennomfører konkurranser for anskaffelse av kjøretøy. Denne stillingen har ført til at kommunene har fått kjøretøy (leasing og kjøp av biler) til en betydelig lavere kostnad vurdert opp mot tidligere anskaffelser av kjøretøy. Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 0,1 mill.kr.

Kommunikasjon og service

Enheten har 7 årsverk og felles leder med personalforvaltning. Hovedoppgaver er informasjon, både internt og mot innbyggerne, gjennom publikumsmottak, telefon, og hjemmeside. Enheten har webredaktør-ansvar for hjemmeside og systemansvar for sak/arkiv systemet. I enheten ligger dokumentsenteret som fører og arkiver all post til hele kommune. I tillegg har en del saksbehandling på utvalgte områder som salg, servering og skjenk og vigsler. Enheten har også sekretærfunksjonen for politiske møter, og gjennomføring av valg. Hovedfokus for 2026 vil være effektivisering av oppgaver, anskaffelse og innføring av nytt sak/arkivsystem og prosessen rundt samarbeidet med Kongsbergregionen og felles dokumentsenter. Dette vil være krevende prosesser som vil flytte kapasitet fra daglig drift til omstillingsarbeid, noe det må tilrettelegges for.

Personalforvaltning

Enheten har 6 årsverk, inklusiv leder. Hovedoppgavene er å legge til rette for god personalforvaltning i hele kommunen, slik at Midt-Telemark kommune framstår som en attraktiv arbeidsgiver. Dette gjøres gjennom gode rutiner og retningslinjer, god veiledning og oppfølging samt bidra i opplæringen for ledere og nyansatte. Enhet har systemansvar for Visma HRM system (lønn mm) og Min side (for alle ansatte), Compilo kvalitetssystem (avvik mm) og Webcruiter (rekruttering).

1. Viktige dokumenter som skal være klare i februar 2026:
Håndbok for omstilling og nedbemanning. Implementere denne i alle endringsprosesser.
2. Strategi for reduksjon av sykefravær. Mye i dette dokumentet er kjent for mange fra før, men det vil inneholde noen nye tiltak, og det vil være behov for å sette et større fokus på arbeidet både fra lederne og personalforvaltning.

Politikk

Kommuneloven gir kommunen ansvar og frihet til å utvikle lokalsamfunnet og tilby gode tjenester til innbyggerne. Den skal styrke lokaldemokratiet og gjøre det enklere for folk å være med og påvirke. Kommunen skal være åpen og informere innbyggerne om hva den gjør. Klart språk gjør informasjon tilgjengelig for alle, uavhengig av bakgrunn, utdanning eller språklige ferdigheter. Det bidrar til at innbyggere med ulik leseevne, minoritetsspråklig bakgrunn eller kognitive utfordringer kan forstå og bruke informasjonen. Kommunen skal kommunisere tydelig og forståelig og åpen, profesjonell og serviceinnstilt. Det styrker innbyggernes tillit til forvaltningen og bidrar til et positivt omdømme.

Alle har rett til innsyn i dokumenter, slik at forvaltningen er gjennomskiktig. Kommunedirektøren og de folkevalgte har fått tydeligere roller og ansvar.

Eierskapsmelding: Kommunen skal også behandle en eierskapsmelding i løpet av valgperioden, som en del av sitt ansvar jamfør kommuneloven. Vår eierskapsmelding ble behandlet i kommunestyret 18.03.2024.

Det ble også behandlet et nytt delegeringsreglement i 2024. I 2026 vil vi som en del av internkontrollen få på plass et bedre system for administrativ delegering.

Valgloven handler om at folk skal kunne stemme fritt og trygt ved valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre. Kommunen har ansvar for å gjennomføre valg hvert andre år. Den må informere innbyggerne om hvem som kan stemme, og når og hvordan det skjer.

Våre viktigste styringsdokument er samlet her:

<https://midt-telemark.kommune.no/om-kommunen/styrende-dokumenter/>

I 2024 vedtok kommunestyret å beholde politisk organisering, med 3 faste hovedutvalg, og reviderte arbeidsvilkår for folkevalgte.

2024	Antall møter	Antall saker	Medlem	Ant godtgj
Kommunestyret	13	143	29	377
Plan, teknisk og næring	11	92	7	77
Formannskapet	11	134	7	55
Oppvekst og kultur	9	66	7	63
Arbeidsmiljøutvalget (AMU)	6	42		0
Ungdomsrådet	5	14	9	45
Helse og mestring	7	39	7	49
MT Partsammensatt utvalg	6	33	7	42
Nome og Midt-Telemark IPR	8	34	2	16
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	5	22	5	25
Eldreråd	6	38	5	30
Valgstyret	0	0	8	0
Politrådet	2	6	4	8
Klagenemnda	5	10	7	25
	94	673	109	0
				812
			150 politikere	

6.1.3 Kommuneplanens handlingsdel

Mål	Strategi	Tiltak	Status	2026	2027	2028	2029
2.7 Midt-Telemark er en av landets fremste kulturkommuner	2.7.1 Legger til rette for at alle innbyggere har tilgang til et godt og mangfoldig kulturtilbud	Kulturstrategi og frivilligstrategi med føringer for satsingsområder og tiltak. Kontingentkasse er et tiltak. Innspill på gratis halleie og øvingslokale for barn og ungdom i Gullbring har høy prioritet.	Kontingentkasse er et treffsikkert og målretta tiltak for inkludering i fritidsaktivitet. Budsjettposten økes og blir foreslått videreført. Gratis halleie og øvingslokale i Gullbring skal fortsatt ha høy prioritet, men er ikke lagt inn i budsjettforslaget.	x	x	x	x

3.1 Midt-Telemark kommune gir gode, effektive og tilpassede tjenester til innbyggerne	3.1.1 Har en arbeidsgiverstrategi som legger vekt på å rekruttere kompetanse og tilby større stillinger og gjør kommunen i stand til å yte gode og effektive tjenester	Strategi for heltidskultur. Deltagelse evaluering Tørn - Videreutvikle ut i organisasjonen				
3.1 Midt-Telemark kommune gir gode, effektive og tilpassede tjenester til innbyggerne	3.1.1 Har enn arbeidsgiverstrategi som legger vekt på å rekruttere kompetanse og tilby større stillinger og gjør kommunen i stand til å yte gode og effektive tjenester	Reduksjon av sykefraværet. Opprette en egen håndbok for dette.				
3.2 Midt-Telemark kommune har en oppvekstpolitikk som sikrer at minimum 85 prosent av elevene fullfører videregående skole	3.2.3 Styrker samarbeid mellom NAV, oppfølgingstjenesten og kommunen	Talenthuset, inkludert back to school/stay at school – et samarbeid med OT tjenesten om felles veileder for oppfølging av ungdom	Har en avtale med Telemark fylkeskommune			
3.3 Innbyggerne i Midt-Telemark har et aktivt og helsefremmende liv	3.3.2 Bruker kulturtilbudene aktivt i folkehelsearbeidet	Videreutvikle Gullbring som en arena for kultur og folkehelse	Satsing på Gullbring har høy prioritet. Reduserte åpningstider og nedbemanning kan svekke inntektsgrunnlaget, men å flytte biblioteket til Gullbring vil bidra til at kulturhuset har flere lavterskeltilbud.			
3.3 Innbyggerne i Midt-Telemark har et aktivt og	3.3.2 Bruker kulturtilbudene aktivt i folkehelsearbeidet	Opplevelseskortet til barnefamilier i samarbeid	Videreføres – ingen direkte kostnad.			

helsefremmende liv		mellom kultur og Nav					
--------------------	--	----------------------	--	--	--	--	--

Tabell 9 Prioriterte området STAB

6.1.4 Driftsreduserende tiltak.

Se vedlagte tiltakskatalog.

6.2 Oppvekst

Beskrivelse	Antall	Elev/barnetall
Årsverk	303	
Enheter	10 + Stab	
Skoler	4 + en privat	1173
Barnehager	3 + 5 private	471 (193 kommunalt 278 privat)
Senter for Kvalifisering og inkludering (SKI)	23	310 (65 av disse er på læringssenteret)
Midtre Telemark PPT	12	
Barnevern	31	

6.2.1 Om sektoren

Sektoren omfatter grunnskoler (1.-10. trinn), kommunale og private barnehager, barnevern, PPT og Senter for kvalifisering og inkludering (SKI).

Det er kommunen som finansierer private barnehager i samsvar med nasjonale regler. Videre skal sektoren vedta og finansiere kjøp av skoleplasser og eventuelle spesialpedagogiske tiltak/individuell tilrettelagt opplæring til elever som hører hjemme i Midt-Telemark kommune, men som får skoletilbudet sitt i annen kommune. Kommunen vedtar og finansierer spesialpedagogiske tiltak/individuell tilrettelagt opplæring for barn som hører hjemme i Midt-Telemark kommune, men som har barnehetilbudet sitt i annen kommune eller i private barnehager.

Midtre-Telemark PPT gir tjenester etter opplæringsloven til barn, unge og voksne med særskilte behov i Midt-Telemark kommune.

Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid. Tjenesten skal også bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Sektoren skal finansiere nødvendige barnevernstiltak

SKI har ansvar for mottak og opplæring av flyktninger, og andre som har krav på norskundervisning.

Premisser for sektoren er lagt inn som eget tiltakskort i tiltakskatalogen.

6.2.2 Om enhetene og kort om utfordringsbildet

Den økonomiske situasjonen i kommunen samt den demografiske utviklingen er utfordrende for sektoren. Den demografiske utviklingen er ikke spesifikk for Midt-Telemark kommune, men er noe som i aller høyeste grad berører sektoren da en på sikt vil ha en dreining av ansatte fra oppvekstsektoren mot tjenestene innenfor helse og mestring.

Universitet- og høyskolesektoren ser en utfordring nå med at færre utdanner seg til lærere og barnehagelærere. Dette har vært fokus i kommunalsjefgruppa på tvers av kommunene. På sikt kan dette føre til at det blir vanskeligere å rekruttere faglærte til sektoren vår.

Strukturen er rammer for forvaltning av midler. Uten strukturelle endringer er handlingsrommet begrenset.

Et høyt antall mottatte flykninger gjennom de siste årene har gitt oss en solid kompetanse og arbeidsstokk i flykningetjenesten. Et redusert mottak av flykninger vil måtte redusere budsjettet hos tjenesten. Det gir en reel fare for tap av kompetanse.

SKI (senter for kvalifisering og inkludering)

De to foregående årene har tjenesten bosatt et høyt antall flykninger. I 2025 har vi bosatt 20 personer med familiær tilknytting til kommunen. De fleste kommer fra Ukraina. De har midlertidig opphold et år av gangen, på bakgrunn av kollektiv oppholdstillatelse, men også en del overføringsflykninger, som har innvilget asyl.

Det er viktig at flere kommer raskere ut i arbeid eller utdanning, derfor er undervisningen ved læringssenteret lagt om, med mere arbeidsnorsk og praksis. I tillegg er grunnskole for voksne lagt om. Nå får de undervisning i FOV, som er forberedende opplæring for voksne. FOV er delt i 4 moduler, som gir samme kompetanse som grunnskole. Kommunen får integreringstilskudd og norsktilskudd for å kunne utføre bosettingen. Den største utfordringen for tjenesten er å skaffe nok praksisplasser.

I budsjettet er det gjort kutt på enkeltposter, samt reduksjon av 8 stillinger, for å imøtekomme noe av merforbruket i sektoren. Kommunestyret har vedtatt å ikke ta mot flykninger i 2026. Dette får store konsekvenser for enheten og vil innebære strukturelle endringer og omstillingsprosesser.

Skole

I august 2024 ble det innført ny opplæringslov, med noen redigeringer i august 2025. Denne er under implementering i skolen. Opplæringsloven kan få konsekvenser for budsjett. Den nye opplæringsloven gir kommunen flere oppgaver og større ansvar, blant annet for å sikre et trygt og godt skolemiljø. Dette krever mer ressurser til spesialundervisning, oppfølging av ungdom og kompetanseheving.

Situasjonen i skolene er de siste årene endret. Det er flere elever med behov for tilrettelegging samtidig som opplæringslovens mål er å redusere antall elever med Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO).

Øvrige utfordringer i skolen er blant annet;

- Behovet for individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) etter sakkyndige vurderinger og ivaretagelse av et trygt og godt skolemiljø kan øke behovet for mer personal.
- Flere av elevene skal inn i den ordinære undervisningen. De kan gi behov for økt grunnbemanning.
- Skolestrukturen i kommunen vanskeliggjør utnyttelsen av kvalifisert personell både til kompetansekrav for ordinær undervisning, intensiv opplæring og i Individuell tilrettelagt opplæring
- Situasjonen i skolen er utfordrende, da vi sliter med rekruttering av lærere.
- Det er få vikarer å oppdrive og de som finnes er ikke faglærte.

- Redusert foreldrebetaling i SFO, gir mindre inntekt samtidig som flere benytter seg av tilbudet, noe som fører til behov for økt bemanning.

I budsjettet er det gjort kutt på enkeltposter samt reduksjon av flere årsverk for å imøtekomme noe av merforbruket i sektoren. Fokus på budsjettdisiplin er skjerpet.

Barnehage

De samme utfordringene gjelder for barnehage, hva angår ansatte og vikarer. Sektoren jobber med implementering av § 41-43 trygt og godt barnehagemiljø, samt implementering av heltids- og kvalitetskultur.

Øvrige utfordringer innenfor barnehage er blant annet;

- Antall dispensasjoner fra utdanningskravet er økende. Det er vesentlig å følge pedagogkrav, jamfør kommunebarometeret.
- Tidlig innsats er viktig for å forebygge utfordringer.
- Ansettelse av spesialpedagoger som er knytt til hver av de tre kommunale barnehagene ivaretar alle sakkyndige vurderinger.
- Økte utgifter i tilskudd til private barnehager.
- Økte utgifter på grunn av redusert foreldrebetaling.
- På grunn av økt barnetall har kommunen ansatt to ekstra pedagoger i 2025.

Interkommunale samarbeid

Barnevern

Nome og Midt-Telemark barneverntjeneste sine viktigste oppgaver er å gjennomgå meldinger og undersøkelser innen frist, iverksette nødvendige hjelpetiltak for de barn og foreldre som er i behov av dette, samt oppfølging av fosterbarn/fosterhjem og biologiske foreldre. Barneverntjenesten sitt arbeid er i stor grad styrt av et strengt lovverk og tidsfrister.

Barnevernsreformen som trådte i kraft 01.01.2022 ga kommunene et økt finansieringsansvar for barnevernstiltak. Det vil si et fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem, og økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak, spesialiserte fosterhjem, institusjon og akuttiltak. Dette skal gi kommunene bedre muligheter og sterkere insentiver til å prioritere forebyggende tilbud til barn og familier. Reformen gir kommunen økte utgifter da barneverntjenesten selv må skaffe spesialiserte fosterhjem, da Bufetat ikke har bistandsplikt. Spesialiserte fosterhjem må kjøpes fra private aktører, som er svært kostbart for kommunen.

Tjenesten har den største delen av sine fosterhjem, utenfor våre kommuner, og dette innebærer stor reisevirksomhet for de ansatte. Også en andel av biologiske foreldre som tjenesten har en forpliktelse til i forhold til oppfølging og tilretteleggelse av samvær, bor langt unna våre kommuner. Dette innebærer store økonomiske utgifter for tjenesten.

Bufetat er ansvarlig for å tilby fosterhjem til kommunen ved behov, men grunnet stort behov for fosterhjem på landsbasis, bor barn i beredskapshjem, uforholdsmessig lenge. Dette har store økonomiske konsekvenser for tjenesten da egenandel for beredskapshjem er svært høy.

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 17,1 mill.kr.

I tillegg kommer Midt-Telemark kommunes kostnad til tiltaksbudsjett 2026: kr 22,5 mill.kr.

PPT

Midtre Telemark Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) er en interkommunal tjeneste som dekker kommunene Midt-Telemark, Nome og Seljord. Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) har som mål å bidra til at barn, unge og voksne med særskilte behov sikres gode opplærings- og utviklingsmuligheter. PPT skal samarbeide med og støtte barnehager og skoler i det forebyggende arbeidet for å gi et inkluderende opplæringstilbud til barn og elever som kan ha behov for tilrettelegging av opplæringen. PPT skal støtte og veilede i å utrede behov for tilrettelegging av opplæringen og i å sette inn tiltak så tidlig som mulig når det er behov. Tjenesten skal også bidra til kompetanseheving og organisasjonsutvikling slik at opplæringstilbudet blir så inkluderende som mulig. PPT er kommunens sakkyndige instans ved vurderinger av spesialpedagogisk hjelp og individuelt tilrettelagt opplæring etter barnehage- og opplæringsloven.

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 6,85 mill.kr

Oppsummering

Budsjettet for sektoren er krevende og har tradisjonelt gitt et merforbruk i de fleste enhetene. PPT og barnehagene er på riktig nivå. Økt budsjett disiplin er viktig for hele sektoren.

Driften av deler av sektoren er ekstra krevende da den i hovedsak går fra sommer til sommer, mens budsjettet går fra nyttår til nyttår. Flere av tiltakene rettet mot barn og elever i barnehage og skole følger slikt sett et annet årshjul enn budsjettåret. Det gjør at tiltakene i hovedsak får en halvårsvirkning (5/12 og 7/12). Det være seg budsjettøkninger eller budsjettreduksjoner. Hverdagen i skole og barnehage endres vesentlig i august. Både elevtall og enkeltvedtak får store konsekvenser for enhetene.

Kostra-tallene viser at sektoren driver barnehagene under landsgjennomsnittet. Skolene noe over landsgjennomsnittet generelt og spesielt hva angår drift. Barnevern over gjennomsnitt, dette fordi flere familier trenger støtte av tjenesten.

Tiltak i sektoren:

- Ikke ta mot flere flyktninger og reduksjon av ansatte på Senter for kvalifisering og inkludering (SKI)
- Årsverksreduksjon Bø skule
- Årsverksreduksjon Gvarv skole
- Disponere ansatte på tvers av enheter, der det er hensiktsmessig
- Økte matpenger i barnehagene

6.2.3 Kommuneplanens handlingsdel

Omstillingsarbeidet fortsetter. Gjennom videreutvikling av gode og solide samarbeidsplattformer skal vi finne ytterligere tiltak og gode løsninger som skal effektivisere sektoren.

Prioriterte områder i 2026

Mål	Strategi	Tiltak	2026	2027	2028	2029
1.1 Innbyggere i Midt-Telemark opplever	1.1.2 Sikrer barn og unge innflytelse i	Videreføre Ungdomsråd	x	x	x	x

tilhørighet til ny kommune	saker som angår dem					
1.1 Innbyggere i Midt-Telemark opplever tilhørighet til ny kommune	1.1.5 Etablerer felles møteplasser for ungdom fra hele kommunen	Videreføre samarbeidet med Ung Arena og bevare gode møteplasser for barn og unge.	x	x	x	X
1.2 Midt-Telemark har en sterk og aktiv frivillig sektor	1.2.1 Kartlegger aktivitet i frivillig sektor og potensialet for samskaping med kommunen	Samarbeid mellom oppvekst og frivillighet	x	x	x	X
1.2 Midt-Telemark har en sterk og aktiv frivillig sektor	1.2.4 Samarbeider og har regelmessig dialog med frivillige lag og organisasjoner	Jobbe videre for opprettelse av kommunalt FAU. Første møte på tvers av skolene i vil bli gjennomført 11.11.25.Vurdere å implementere barnehage.	x	x	x	X
3.1 Midt-Telemark kommune gir gode, effektive og tilpassede tjenester til innbyggerne	3.1.2 Prioriterer tidlig innsats, forebygging og samarbeid systematisk på tvers av fagområder og tjenester	Ledergruppe Barn og unge (LBU) og Ressursgruppe barn og unge koordinere tverrfaglig samhandling der det er naturlig. 6 møter i året.	x	x	x	X
		Opprettholde Tverrfaglige møter i sektoren. Invitere representanter fra alle enheter. Utarbeide denne arenaen til å gi enda mer verdi for sektoren.	x	x	x	X
		Fortsette SLT arbeidet	x	x	x	X
		Aktiv deltakelse i politiråd	x	x	x	X
		Opprettholde kontakt mellom kommune og videregående skoler, møter 2 ganger i året	x	x	x	X
		Sikre gode overganger gjennom ulike overgangsfora.	x	x	x	X

		Håndbok for spesialpedagogisk hjelp i barnehage, ble utarbeidet i 2025. Implementering i 2026	x			
3.1 Midt-Telemark kommune gir gode, effektive og tilpassede tjenester til innbyggerne	3.1.3 Integrerer digitale verktøy og velferdsteknologi i tjenesteproduksjonen, som gir bedre trygghet for brukerne, bedre tjenestekvalitet og mer effektiv tjenesteproduksjon	Digitaliseringsplanen ble vedtatt i 2025. Fortsette det gode arbeidet for å sikre både faglig måloppnåelse og trygg og riktig bruk av digitale hjelpemidler.	x	x	x	X
3.2 Midt-Telemark kommune har en oppvekstpolitikk som sikrer at minimum 85 prosent av elevene fullfører videregående skole	3.2.1 Øker nivået på grunnskolepoeng ved å gi differensiert og tilpasset undervisning med høy kvalitet	Fortsett å opprettholde faglig fokus, mål om å forbli blant kommunene i Telemark med høyest grunnskolepoeng. Jobbe aktivt med resultater av f.eks. Nasjonale prøver	x	x	x	X
3.2 Midt-Telemark kommune har en oppvekstpolitikk som sikrer at minimum 85 prosent av elevene fullfører videregående skole	3.2.2 Arbeider systematisk med psykososialt miljø i skoler, skolefritidsordning og barnehager	Sammen Mot, Trygge voksne for trygge barn.. Samarbeid med Ung Arena	x	x	x	x
		Mot: Program som er utviklet for å styrke ungdoms robusthet, livsmestring og mot. Implementert på Bø ungdomsskule og Folkestad skule. Ønskelig å videreføre til de andre skolene, det må da avsettes ressurser til det.	x	x	x	x

		TraumeBevisst Omsorg for skole (TBO-s): Kurset inviterer ansatte til å undre seg over hvordan vi sammen kan skape en trygg og god hverdag for elevene. «Trygge voksne for trygge barn»	x	x	x	x
		Circle of Security Parenting (COS-p) er et veiledningsprogram for foreldre og andre omsorgspersoner.	x	x	x	x
		I løpet av 2025 vil handlingsveilederen for Trygt og godt skolemiljø bli oppgradert, arbeidet er i gang	x	x	x	x
3.2 Midt-Telemark kommune har en oppvekstpolitikk som sikrer at minimum 85 prosent av elevene fullfører videregående skole	3.2.3 Styrker samarbeid mellom NAV, oppfølgingstjenesten og kommunen	Ivaretatt blant annet i Ressursgruppe barn og unge (RBU), «Muligheten» og Partnerskapsløftet.	x	x	x	x
3.2 Midt-Telemark kommune har en oppvekstpolitikk som sikrer at minimum 85 prosent av elevene fullfører videregående skole	3.2.4 Videreutvikler tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid mellom barnehage, skole og skolehelsetjenesten gjennom målrettet innsats og kompetanse	Fortsette implementeringsarbeidet med "Barn som utfordrer" og "barn som bekymrer".	x	x	x	x
		Beholde tre spesialpedagoger tilknyttet barnehage	x	x	x	x
		Kompetansehevingssordninger for barnehage og skole Rekomp, Dekomp og Kompetanseløftet.	x	x	x	x
		Prosjekt Heltids- og kvalitetskultur i de kommunale barnehagene er med på å holde fokuset på kvalitet og minske sykefraværet i tjeneste. Arbeidet fortsetter.	x			

		Sektoren vil utarbeide en Kvalitetsmelding årlig. Første presentasjon blir februar 2026	x	x	x	x
3.2 Midt-Telemark kommune har en oppvekstpolitikk som sikrer at minimum 85 prosent av elevene fullfører videregående skole	3.2.5 Tar inn lærlinger i alle kommunale tjenester	Fortsette å ta imot lærlinger. Utarbeidet nye retningslinjer i 2025	x	x	x	x
3.3 Innbyggerne i Midt-Telemark har et aktivt og helsefremmende liv	3.3.1 Legger folkehelseperspektiv til grunn for all planlegging	Følge Helsedirektoratets kostholdsråd i barnehagene	x	x	x	x
		Årshjul for helsefremmende arbeid i barnehage og skole	x	x	x	x
3.3 Innbyggerne i Midt-Telemark har et aktivt og helsefremmende liv	3.3.4 Utvikler tilbudet for mennesker med behov for kortvarige, langvarige og/eller koordinerte tjenester, med satsing på forebygging og lavterskel behandlingstilbud	Videreutvikle Rubinstep, nyopprettet avdeling for Midt-Telemark kommune, ved Gvarv skole.	x	x	x	x

Tabell 10 Prioriterte områder Oppvekst

6.2.4 Driftsreduserende tiltak

Sektorens driftsreduserende tiltak er gjort rede for i vedlagte tiltakskatalog.

6.3 Helse og mestring

Beskrivelse	Antall
Årsverk	399 i sektoren
Enheter	4
Avdelinger	20
Ledere	1 kommunalsjef, 4 enhetsledere og 17 avdelingsledere
Bofellesskap	5 (totalt 40 boliger)
Institusjoner	2 (totalt 72 plasser)
Dekningsgrad	12% (antall institusjonsplasser ifht >80 år)
Hjemmetjenesten	381 brukere
Heldøgns bemannede omsorgsboliger	16
Omsorgsboliger rettet mot eldre	86
Rusboliger	6
Legesenter	2

Tallene er per 2.tertial 2025

6.3.1 Om sektoren

Sektoren sitt oppdrag er primært knyttet til to lover:

- A. *Pasient- og brukerrettighetsloven (sikrer rettigheter til å få oppfylt sine hjelpebehov)*
- Skal bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet ved å gi pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenesten.
 - Skal bidra til å fremme tillitsforholdet mellom pasient og bruker og helse- og omsorgstjenesten, fremme sosial trygghet og ivareta respekten for den enkelte pasients og brukers liv, integritet og menneskeverd.
- B. *Helse- og omsorgstjenesteloven (regulerer hvordan kommunen organiserer og leverer tjenestene)*
- Forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne
 - Fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer
 - Sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre,
 - Sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud,
 - Sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, sikre nødvendig opplæring av pasient, bruker og pårørende, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov,
 - Sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og
 - Bidra til at ressursene utnyttes best mulig

6.3.2 Om enhetene og kort om utfordringsbildet

Sektoren er organisert i fire enheter som igjen har egne avdelinger

- *Forebyggende helse og legetjenester*
 - Legekontorene (Gvarv og Bø)
 - Fysioterapi, ergoterapi, hjelpemidler og Friskliv
 - Ung Arena og Rask Psykisk Helsehjelp
 - Psykisk helse og mestring
- *Bo og mestring*
 - Bofellesskapene: Grauteknapp, Hågålia/Glenna, Notevarp, Solbakken/Grivjordet og Grivhaugen/Hagestad/Ambulant team)
 - DRIV arbeid- og aktivitetssenter
 - Tjenester tilrettelagt (aktivitetskontakt, Tanke dagtilbud og Furuheim dagtilbud)
- *Tjenestekontor*
 - Tjenestekontor
 - Kvalitets- og turnusutvalg
 - Helsestasjon, skolehelse- og jordmortjenesten (flyttes til enhet forebyggende helse i 2026)
- *Hjemmetjenester og institusjon*
 - Bø sjukeheim avd. Vihus/Jønneberg og Løvlund
 - Sauherad Bygdeheim
 - Kjøkken
 - Vaskeri
 - Hjemmetjenesten

Utfordringsbildet

- *Økonomi.* Midt-Telemark kommune har en krevende økonomi, og sektoren har sammenlignet med andre kommuner et høyt forbruk på enkelte tjenesteområder (jf. KOSTRA)
- *Endringer i befolkningssammensetningen og helsetilstanden.* Vi får flere eldre og yngre med sammensatte diagnosebilde.
- *Tilgang på nødvendig kompetanse og personell.* Har sammenheng med befolkningssammensetningen. Færre yrkesaktive framover gir en økende forsørgerbyrde. Høyt sykefravær i sektoren er også et veldig sentralt element her.
- *Beredskap.* Økt risiko for naturhendelser og geopolitisk uro. Dette utfordrer tjenestene våre til spesielt sårbare grupper og kritiske tjenester.
- *Forventningsgapet.* Det er i dag en avstand mellom det som forventes av tjenester og i hvilken grad sektoren kan møte disse forventingen med sine ressurser

Premisser for sektoren er lagt inn som eget kort i tiltakskatalogen.

I 2026 har sektoren åtte konkrete satsingsområder:

1. Følge opp *Tiltakskortene og pågående arbeidspakker* (se mer informasjon om de viktigste tiltakene lenger ned og i vedlagt tiltakskatalog).
2. Følge opp *Tjenesteguiden, tjenestetrappen og tjenestebeskrivelsene*, og dens premisser.
3. Følge opp «*Bo trygt hjemme*» reformen i sin helhet.

4. Implementering av *Den nasjonale prioriteringsveilederen for helse- og omsorgstjenestene*
5. Implementering av *Overordna strategiske kompetanseplanen* i sektoren
6. Implementering av *Temaplan forebyggende arbeid mot omsorgssvikt og atferdsvansker* i tett samspill med oppvekstsektoren (planen er viktig for å dempe trykket inn mot barnevernet)
7. Være aktiv deltager i *Helsefelleskapet* som er en viktig samarbeidsarena mellom kommuner og sykehus i Telemark
8. Følge opp *Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenestene* og dens fire hoved plikter i kvalitetsarbeidet (planlegge-gjennomføre-evaluere-korrigere).

6.3.3 Kommuneplanens handlingsdel

Mål	Strategi	Tiltak	2026	2027	2028	2029
1.1 Innbyggere i M-T opplever tilhørighet til ny kommune	1.1.2 Sikrer barn og unge innvirkning i saker som angår de.	Aktivt bruk av Ungdoms-rådet	Legge fram flere saker for ungdomsrådet og også legge opp til flere felles møter med alle våre tre råd	x	x	x
2.3 M-T er en attraktiv skole- og studiested	2.3.1 Er en aktiv vertskommune og gir et godt tjenestetilbud for elever og studenter.	Fortsette med samarbeidsmøte mellom kommune og USN/SSN vedrørende helsetjenester til studentene	Sette opp faste samarbeids-møter	x	x	x
3.1 Midt-Telemark kommune gir gode, effektive og tilpassa tjenester til innbyggerne	3.1.1 Har en arbeidsgiverstrategi som legger vekt på å rekruttere kompetanse og tilby større stillinger og gjør kommunen i stand til å yte gode og effektive tjenester	Revidere overordnet strategisk kompetanseplan for helse og mestringssektoren. Videreutvikle heltids-arbeidet.	Jobbe med å implementere planen som ble vedtatt i des.25	x	x	x
	3.1.2 Prioriterer tidlig innsats, forebygging og samarbeid systematisk på tvers av fagområde og tjenester	Slå sammen Ung Arena, RPH, Helsestasjon, skolehelse- og jordmor tjenesten	Iverksette sammen-slåingen 1.1.26	x	x	x
	3.1.3 Integrere digitale verktøy og	Videreføre velferdsteknologi tiltak i tråd	Jobbe sammen med Digi-TV og Nome for å få	x	x	x

	velferdsteknolog i i tjenesteproduksjon som gir bedre trygghet for brukarene, bedre tjenestekvalitet og mer effektiv tjenesteproduksjon	med egen plan for dette. Sikre best mulig utnyttelse av fagprogrammene sektoren benytter. Ha en aktiv og offensiv holdning til å prøve ut nye digitale verktøy innenfor alle tjenesteområdene som kan gi en mer effektiv tjenesteproduksjon.	på plass nytt fagprogram i sektoren (EPJ)			
	3.1.4 Arbeider systematisk med kvalitetsutvikling i tjenestene via brukermedvirkning, undersøkinger, styringsdata og faglige retningslinjer	Være «nysgjerrig» på hvordan andre kommuner løser sine oppgaver innenfor Helse- og omsorgssektoren. Arbeidet etter prinsippet "hva er viktig for deg"	Inntreden i Kongsberg-regionen og økt samarbeid med Grenlands-kommunene	x	x	x
	3.1.6 Har en Omsorgstrapp som klart og tydelig definerer hvilke tjenester kommunen skal ha og hvilket nivå de skal ligge på (verktøy for å prioritere). BEON og LEON prinsippene legges til grunn.	Videreutvikle "tjenestetrappen" i Helse- og omsorgssektoren i tråd med ny prioriteringsveileder som kommer i 2025.	Implementere ny tjenesteguide og tjenestetrapp og dens premisser	x	x	x
	3.2.4 Videreutvikler tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid mellom	Følge opp samarbeidsmodell for barn og unge (Lederteam	Følge opp handlingsdel for 2026	x	x	x

	barnehage, skole og skolehelse-tjenesten ved målretta innsats og kompetanse.	Barn og Unge og Ressursgruppe barn og unge).				
	3.4.2 Utvikler hjemmetjenesten for å ivareta medisinsk og praktiske behov og trygghet for hjemmeboende med nedsatt funksjon og prioriterer aktivitetstilbud på dagtid for disse	Videreutvikle ny modell i hjemmesykepleien, som et ledd i å nå målsettingene i reformen «bu trygt heime» Videreutvikle dagaktivitetstilbudet i sektoren	Videreutvikle hjemmetjenesten og øke fokus på det å «bo trygt hjemme»	x	x	x

Tabell 11 Prioriterte områder Helse og mestring

6.3.4 Driftsreduserende tiltak.

Sektorens driftsreduserende tiltak er gjort rede for i vedlagte tiltakskatalog.

6.4 Teknisk

Beskrivelse	Antall
Årsverk	73,6 (aktive årsverk 2. tertial 2025)
Enheter	4
Forvalter	Plan og bygningsloven, Forurensningsloven, Lov om eiendomsregistrering, mf.
Kommunal veg	230 km
Vann og avløp	478 km vann og avløpsrør. 5 renseanlegg og 3 vannverk.
Bygg	Disponerer ca 65 000 m ² med eide og leide bygg.
Landbruk	Forvalter tilskudd på ca. 150 mill. årlig.

6.4.1 Om Sektoren

Sektoren har ansvaret for et bredt spekter av tekniske tjenester både overfor innbyggerne, næringsliv og internt i kommunen. Sektoren forvalter flere lover og forskrifter der noen av de mest sentrale er Plan og bygningsloven, Forurensningsloven, Lov om eiendomsregistrering, Drikkevannsforskriften, Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Sektoren forvalter og drifter kommunens veier, eiendom og bygg, leverer drikkevann og avløp og sørger for landbruksforvaltningen i kommunen.

Premiss for tjenesten er lagt inn som eget kort i vedlagte tiltakskatalog.

Innsparinger som ligger i dette budsjettdokumentet, vil bety at det blir overtallighet på enkelte områder. Gode prosesser der en forøker å løse dette uten oppsigelser vil være en prioritert oppgave for sektoren, men det kan ikke utelukkes at oppsigelser blir nødvendige for å nå de økonomiske målene.

Gjenoppbyggingen etter flommene i 2024 er fortsatt ikke ferdigstilt da GS brua over Juvsåa fortsatt mangler. Dette blir en prioritert oppgave i 2026, men det er ikke realistisk at brua står ferdig før i 2027.

Usikkerhet rundt økonomien for næringsliv og husholdninger framover påvirke sektorens inntekter og kostnader. Dette gjelder særlig innen gebyrinntektene for plan, byggesak, oppmåling og miljø. En bedring i aktiviteten i samfunnet vil bidra til høyere inntekter innenfor disse feltene, men det er ikke budsjettert med en økning av aktiviteten grunnet stor usikkerhet.

6.4.2 Om enhetene og kort om utfordringsbildet

Utfordringer for sektoren

Sektoren har hatt utfordringer med å beholde og rekruttere fagkompetanse innen ingeniørfag og ledelse de to siste årene. Situasjonen er nå bedre, men nøkkelpersonell som går av med pensjon i 2026 gjør at dette fortsatt må være et fokusområde for sektoren.

Kommunen og sektoren står fortsatt i en utfordrende økonomisk situasjon og det er avgjørende at innsparings og omstillings arbeidet fortsetter i 2026. For å lykkes med dette innenfor sektoren er en

avhengig av at resten av kommunen også omstiller. Dette gjelder særlig innen bygg. Innsparingene krever også politisk vilje til å ta avgjørelser som rammer tilbudet til innbyggerne.

Plan, byggesak, oppmåling og miljø

Bemanningssituasjonen er forbedret gjennom 2025. Per d.d. er det ingen ubesatte stillinger på enheten.

Arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel er igangsatt og dette planlegges ferdigstilt i 2026. Målsettingen er fortsatt at planressursene for saksbehandling av reguleringsplaner og for overordnet planlegging skal jobbe som et fagteam og at man dermed kan utnytte ressursene bedre og samlet ha større kapasitet. Dette arbeidet er ikke i mål og prosess må videreføres i 2026.

Utviklingen i antall saker er usikker, og det er ikke lagt inn en forventning om økt aktivitet i 2026. Med bakgrunn i budsjett for avdelingen er det tatt utgangspunkt i tilsvarende aktivitet og med fokus på økt selvkostgrad. Gebyrregulativet er gjennomgått i sin helhet og det er gjort individuelle justering på de ulike gebyrene. Gebyrsatsene er justert for å rette opp skjevheter og med større beløp der dette er vurdert som forsvarlig i forhold til gebyrsatsene i sammenlignbare kommuner med mål om å øke selvkostgraden innenfor enheten.

Bygg

Arbeidet med fortetting av kommunale bygg har medført større arbeidsbelastning for byggdrift gjennom 2025. Dette vil fortsette i 2026.

Budsjettet inneholder tiltak som innebærer store kutt både innen renhold og vedlikehold av bygg. Gjennomføring av disse tiltakene vil kreve mye av både ledere og ansatte ved enheten i 2026. Det vil også begrense muligheten for andre større oppgaver i det kommende året.

Det er sannsynlig at energikostnaden vil holde seg omtrent uendret i 2026, dette gjelder også nettleien. Energikostnadene er en stor post i budsjettet og endringer her vil ha stor betydning for enhetens evne til å holde budsjettet.

Det er forventet fortsatt økning i faste driftskostnader i 2026, men noe lavere enn for 2024 og 2025. Dette gjelder områder som forsikring, service avtaler, leasing biler, samt andre varer og tjenester.

Budsjettforslaget innebærer at vedlikeholdskostnader på formålsbygg, øvrige kommunale bygg og utleie/omsorgsboliger øker og etterslepet blir større. Det er fare for at flere utleieboliger må tas ut av drift dersom det ikke er midler til å sette de i stand ved behov.

Utleieinntekter for gjennomgangs- og omsorgsboliger vil være på samme nivå som i 2025. Det vil ikke være mulig å effektivisere dette ytterligere. Belegget er nær 100%. Det er usikkert om det er mulig å oppnå dette, når vedlikeholdsmidler samtidig blir redusert.

Framleie av boliger til bosetning (flyktning) vil fortsatt være et minusforetak. Erfaring viser at innleiekostnader er høyere enn det en kan forvente å ta inn i leieinntekter til flyktninger. Selv om antall nye flyktninger er redusert så vil det fortsatt være krevende å håndtere antallet flyktninger som kom i 2023 og 2024 og som fortsatt trenger bolig.

Det er et stadig økende behov for såkalte hardbruksboliger innen rus og psykiatri. Tildeling av uegnede boliger til personer med manglende boevne fører til omfattende skader og istandsettingsutgifter. Enheten er sammen med Helse i dialog med Boligstiftelsen for å øke antall hardbruksboliger. Det vil være behov for en ytterligere økning i denne typen boliger også etter 2026.

Innleiekostnader bygg og andre avtaler for 2026 er på samme nivå som i 2025, kun justert med KPI som ligger an til å bli noe lavere enn for i fjor med 2,8% (Anslag fra forslag til Statsbudsjett).

Bemanningen knyttet til utleieboliger er presset og sårbar. Det ligger inne en 50% stilling som er videreført fra 2025, men holdt ubesatt for å bedre dette. Det er også lagt inn en 50% stilling i budsjettforslaget knyttet til administrasjon av kommunale biler. Det jobbes med ulike alternativer knyttet til disse stillingene for å holde de reelle kostnadene så lave som mulig.

Veg

Skadene etter flommene i 2024 og vind og vann i 2025 viser at vegnettet vårt er sårbart for ekstremvær. Det er ikke satt av penger til en systematisk oppgradering av de kommunale vegene på tross av at behovet er åpenbart. Ved istandsetting av vegnettet etter flommene i 2024 er ikke kapasiteten på bekkekryssinger og stikkrenner økt systematisk, men kun der skadene gjorde det nødvendig å skifte ut rørene. Hensynet til økt nedbør tas likevel med i alle vedlikeholds- og utbedringsarbeider som gjennomføres, men takten i utbedringene er for sen i forhold til potensialet for skader.

Gjenoppbyggingen etter flommene i 2024 er ferdige utenom GS brua over Juvsåa. Det vil være en prioritert oppgave å få satt i gang dette prosjektet i 2026. Det må likevel påregnes at brua ikke vil stå ferdig før i 2027. Det er søkt om og innvilget utsettelse av skjønnsmidlene fra Statsforvalteren.

Store deler av budsjettet er kostnader knyttet til sommer- og vintervedlikehold, samt strøm. Midt-Telemark kommune har rammeavtaler som blir regulert gjennom indekser innenfor sine områder. Det er inngått flere nye avtaler knyttet til sommer og vintervedlikehold i 2025. Kostnadsveksten innenfor disse avtalene er betydelig. Samtidig ser vi at det er begrenset med interesse i markedet, spesielt innenfor vintervedlikehold.

Tidligere vedtak om budsjettkutt i sommervedlikehold, som omfatter blant annet kantklipp, etablering av fartsdempere, asfaltering og grus- og grøfte rensk er lagt inn som et permanent kutt i budsjettet og fjernet fra tiltakskatalogen. Kuttet medfører et økt vedlikeholdsetterslep på de kommunale vegene, noe som betyr at de fremtidige kostnadene for å sette de i stand øker. Det vil også få negative konsekvenser for framkommelighet, trafiksikkerhet og robusthet i forhold til ekstremvær.

Det er lagt inn et tiltak der det skal fremmes en sak på privatisering av kommunale veger. Denne saken skulle vært fremmet i 2025, men det har ikke vært mulig grunnet kapasiteten på bemanningen. En reduksjon i antall kilometer kommunal veg vil etter kommunedirektørens syn være en bedre måte å spare penger på innenfor området enn å fortsette å øke etterslepet på vedlikehold slik det er gjort over mange år.

VAR

Kommunen har et vann og avløpsnett som kontinuerlig behov for oppgradering og fornying. En reduksjon i oppgraderingstakten vil bety økte kostnader senere. I takt med utviklingen i kommunen er det behov for investeringer i nye anlegg. Endrede krav til kapasitet for slokkevann vil også medføre investeringsbehov i årene framover. Kostnadene for området dekkes i sin helhet av innbyggerne gjennom avgifter.

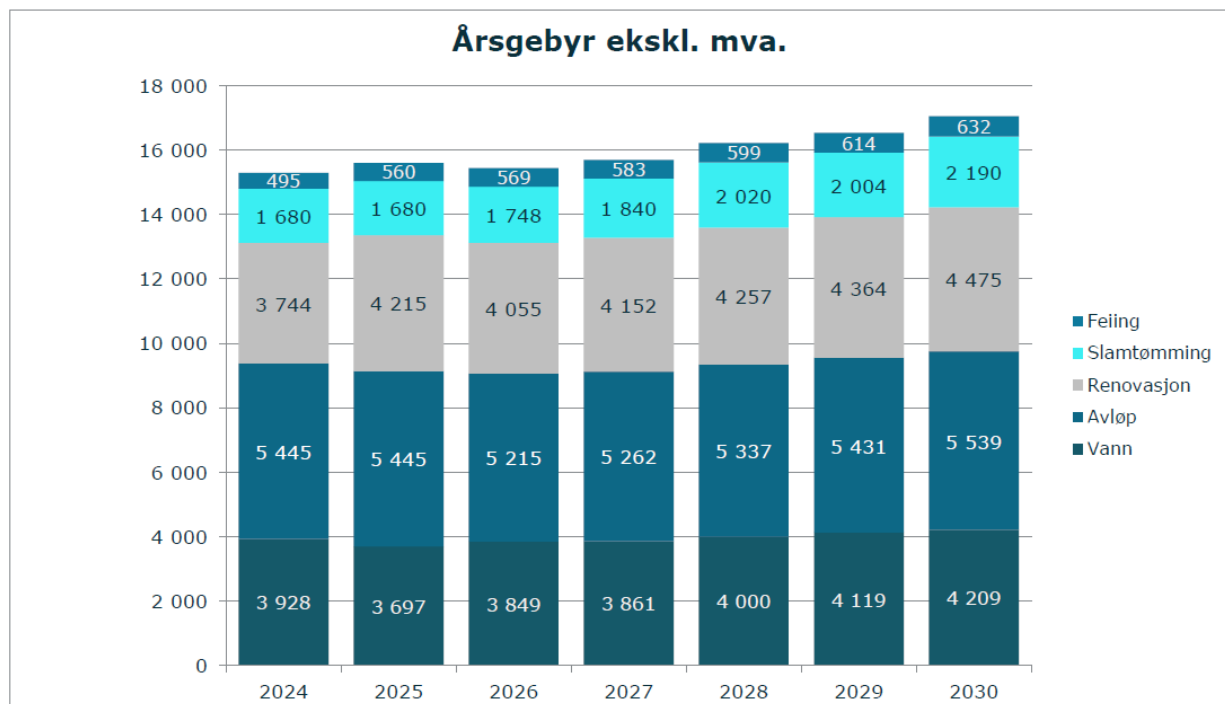
Fra 2025 til 2026 foreslås en samlet gebyrreduksjon på rundt -1,04 %, hvor vann øker mest i prosent med 4,11 %. Avløp reduseres med 4,23 %.

I perioden 2024 til 2029 øker samlet gebyr med kr 1 240, fra kr 15 292 i 2024 til kr 16 532 i 2029. Dette tilsvarer et gjennomsnittlig årlig gebyr økning på 1,57 %. Gebyreksempelene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 120 kubikkmeter. Gebyrsatsene presenteres ekskl. mva.

I løpet av 2025 ble mva satsen for vann og avløp endret til 15%. Dette gjør at den reelle prisen for innbyggerne har blitt redusert. Det var fra før ikke mva på feiing.

Det har kommet nye regler for avskrivningstider på vann og avløpsinvesteringer som bidrar til at gebyrene blir lavere for 2026.

Det er ønskelig med en jevnere stigning i gebyrene i årene fremover for å gi en mer forutsigbar kostnad for innbyggerne.

Tabell 21 – Årsgebyr ekskl. mva.

Gebyrendring fra året før	2026	2027	2028	2029	2030
Vann	4,1 %	0,3 %	3,6 %	3,0 %	2,2 %
Avløp	-4,2 %	0,9 %	1,4 %	1,8 %	2,0 %
Renovasjon	-3,8 %	2,4 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Slamtømming	4,0 %	5,3 %	9,8 %	-0,8 %	9,3 %
Feiing	1,6 %	2,5 %	2,7 %	2,5 %	2,9 %
Samlet endring	-1,0 %	1,7 %	3,3 %	2,0 %	3,1 %

Tabell 22 – Gebyrendring fra året før

Vedlegg 4: Gebyr 2026 og Vedlegg 5: Arbeidsgrunnlag for gebyr 2026

Interkommunale samarbeid

Nome og Midt-Telemark Landbrukskontor

Nome og Midt-Telemark Landbrukskontor har ansvaret for å forvalte landbrukspolitikken på lokalt plan. Kontoret har 9 fast ansatte og 1 praktikant. Kontorets hovedoppgave er å forvalte tilskuddordningene som ligger til sektoren, behandle saker etter konsesjonslov, jordlov, skoglov med flere og å være rådgivere på områder som jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, vannforvaltning og tilleggsnæringer. Nome og Midt-Telemark kommuner utgjør et av landets største fruktdistrikt og verdiskapingen fra primærnæringa er stor.

Landbrukskontoret har også ansvar for veterinærvakta i Midt-Telemark vaktområde (Nome, Midt-Telemark og Notodden).

Nome og Midt-Telemark landbrukskontor er navet i Landbrukets hus. Landbrukets hus er et fagmiljø bestående for tida av 20 personer som alle er viktige for utvikling av landbruksnæringa både lokalt og i fylket. Vi utfyller hverandre svært godt og kan slik bistå næringa på best mulig måte.

For 2026 legger en opp til samme nivå på våre tjenester som tidligere.

- Vi prioriterer høyt å følge opp nye næringsutøvere, både de som starter med tradisjonell landbruksnæring og de som vil etablere nye typer næringer med utgangspunkt i gårdens ressurser.
- Samarbeid for bedre måloppnåelse er mulig innen våre kommuner. Vi samarbeider med NMTU om rådgivning på tilleggsnæringer. Vi skal også samarbeide med Telemarksforskning om økologisk landbruk. Vi har også samarbeid med USN om ulike tema
- Vi forvalter ordninger som utløser store summer til næringa. Det medfører mye oppfølging. Det forventes at vi utfører mange kontroller, og kontroller tar mye ressurser. Vi settes også selv under lupa fra overordnet myndigheter. Dette gjør at vi må ha system og gode rutiner for eget arbeid.
- Veterinærvakta er utfordrende både med hensyn til ressurser og økonomi. Dette er en utfordring som gjelder hele landet. Utfordringen må foreløpig løses i kommunene, men dialog med staten om dette er viktig.

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 4,9 mill.kr. Dette inkluderer kostnader til veterinærvakta.

Midt-Telemark Næringsutvikling AS (MTNU)

Midt-Telemark og Nome utvikling AS er kommunenes regionale næringsutviklingsselskap. Kommunene eier 52 % av aksjene i selskapet, øvrige aksjonærer er næringslivet. Kommunene bidrar med driftstilskudd til selskapet.

MTNU jobber med bedriftsrådgivning, utviklingsprosjekter, etablererveiledning, forretningsplaner, kopling til bedrifter, ressurspersoner og forskningsinstitusjoner, finansieringsordninger, kurs og arrangementer med mer.

Satsinger for det kommende året vil være å følge opp hovedpunktene i strategisk næringsplan og tilhørende handlingsplan som ble rullert ved inngangen til 2024. MTNU vil jobbe sammen med kommunene om å finne gode utviklingsprosjekter samtidig som vi følger opp regionens bedrifter med omstilling og utvikling.

Kommunenes driftstilskudd dekker ikke hele driftsbudsjettet til MTNU, og MTNU har derfor en kontinuerlig utfordring med å skaffe ekstern finansiering for å kunne opprettholde aktivitetsnivå og antall ansatte.

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 2,18 mill.kr

Nome og Midt-Telemark brann og redning (NMTBR)

NMTBR er et deltids brannvesen som består av innkallingsmannskap. Vi har ansvarsområde i Nome kommune og Midt-Telemark kommune med i overkant av 17000 innbyggere.

Vi har 4 brannstasjoner og det er tilknyttet 10 mannskap til hver av brannstasjonene. Vi har rullerende hjemmевakt for utrykningsledere, utenom definert arbeidstid 0800-1600. Overordnet vakt har vi døgnkontinuerlig. NMTBR fulltidsansatte består i dag av brannsjef, leder beredskap, leder forebyggende, branninspektør 1,25 årsverk og feiere/brannforebyggere i 4,5 årsverk.

Pr. 1.7. 2025 er det registrert 126 særskilte brannobjekter, og 9911 piper/fyringsanlegg i ansvarsområdet.

Brannvesenets oppgaver er regulert i gjeldene lover og forskrifter. Det er Sør-Øst 110 IKS, lokalisert i Tønsberg, som ut-alarmerer oss som lokalt brannvesen ved alarm. Utrykninger er en stor, men nødvendig utgiftspost for oss. Det ut-alarmeres i første omgang kun nærmeste brannstasjon ved utrykning. Utfra hvor mange som bekrefter at man stiller på alarm, og hvilken kompetanse disse har (les: røykdykker, lastebilsertifikat med mer) så vil man velge å kalle inn ytterligere mannskap utfra behov fra våre 3 øvrige brannstasjoner. Vi skal som utgangspunkt ha minimum 4 mannskap på hendelsessted innenfor definerte krav til utrykningstid, for deretter å øke slagstyrken etter behov.

Det er fokus på at brannstasjonene i ansvarsområdet skal tilfredsstille de fysiske krav som stilles til arbeidsmiljø. Bø brannstasjon er tatt i bruk i 2025 og det arbeides med ny brannstasjon på Gvarv med mål om at denne skal tas i bruk i 2026. Investeringene i brannstasjonene i Lunde, Bø og Gvarv vil føre til at NMTBR på får økte husleieutgifter.

Det er levert en ny brannbil til Bø brannstasjon i 2025. Det planlegges ikke med innkjøp av nye brannbiler i 2026.

Feiertjenesten er basert på selvkost. Beregning for budsjett 2026 at feiegebyr/normalgebyr må settes til 569,- for å dekke forventede kostnader. Gebyret faktureres uten mva. Dette er en økning på 1,6%. (kr. 560,- i 2025)

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 11 mill.kr.

I tillegg til dette kommer kostnadene til feiing der Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 3,4 mill.kr Dette er en del av et selvkostregnskap og belaster ikke kommunens driftsbudsjett.

IRMAT AS

Selskapet har ansvar for renovasjon for Midt-Telemark kommune. Gjenvinningsstasjonen på Brenna er miljøstasjon for husstandene i kommunen.

Gebyret for normalhusholdningen går ned fra 4.215,- til 4.055,- i 2026 dette er en nedgang på -3,8%.

IRMAT driver også med næringsrenovasjon. Dette har betydning for kommunens renovasjonsutgifter til skoler, sykehjem ol. IRMAT AS varsler en nedgang i prisene for næringsavfall med 11%. Dette kommer etter en økning på 34,9% i 2025.

Midt-Telemark kommune sin kostnad i budsjett 2026: kr 21,3 mill.kr for husholdningsavfall.

6.4.3 Kommuneplanens handlingsdel

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/inv	2026	2027	2028	2029
1	1.1.1	Sikre medvirkning. Styrking av kommunens planressurser vil bedre evnen til å gjennomføre gode medvirkningsprosesser. Dette er spesielt viktig ved rullering av kommuneplanens arealdel (KPA).	Drift	x	x	X	x
2	2.1.1	Utvikle lokalsamfunnet gjennom strategisk planlegging, risikovilje og gjennomføringskraft. Styrking av kommunens planressurser vil bedre evnen til å gjennomføre gode medvirkningsprosesser. Reduserte overføringer til MTNU AS vil være negativt over tid.	Drift	x	x	X	x
	2.2.4	Legg til rette for attraktive næringsareal. Det er igangsatt en rullering av KPA for å sikre dette.	Drift	x	x	X	x
	2.4.2	Vidareutviklar eit kompakt sentrum der detaljhandel er konsentrert til dagens handelssentrum. Følges opp som en del av sentrumsplanen og arbeidet med rullering av denne med planlagt oppstart i 2027.	Drift	X	x	X	x
4	4.2.2	Vedlikehold av bygg og vei. Budsjettforslaget innebærer ikke en styrking av vedlikeholdet, men en reduksjon.	Drift og inv	X	x	X	x
	4.3.2	GS veger langs hovedveiene. Det jobbes fortløpende med dette og prioriteringene fastsettes gjennom trafiksikkerhetsplanen.	Pådriver	X	x	x	x
	4.6.1	Integrere arbeidet som hensyntar klimaendringer i planer og prosjekt. Dette blir fortløpende fulgt opp, men grunnet lave drifts og investerings budsjetter holder ikke arbeidet tritt med behovet for kommunens egen infrastruktur.	Drift og inv	X	x	x	x
3	3.3.7	Drift og investering fra temaplan for sykkel. Gjenoppbygging av GS bru ved Juvsåa er det viktigste tiltaket her for 2026 og 2027.	Drift og inv	X	x	x	x
			Drift	X	X	X	X

			Investering	X	X	X	X
--	--	--	-------------	---	---	---	---

Tabell 12 Prioriterte områder teknisk

6.4.4 Driftsreducerende tiltak.

Sektorens driftsreducerende tiltak er gjort rede for i vedlagte tiltakskatalog.

6.5 Midt-Telemark kyrkjelege fellesråd

Kommunen sitt ansvar for finansiering av kirken er gitt i Trossamfunnsloven §14. Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Kommunens tilskudd er økt med 2% fra tilskuddet som ble gitt i 2025.

Kommunedirektøren sitt budsjett inneholder

- Kr 8.687.000 i driftstilskudd
- Kr 2.000.000 i investeringstilskudd

Investeringstilskuddet, kr 2.000.000 (2025) og 2.000.000 (2026), er til kapellet på Bøhaugen (nytt kjølerom, toaletter og oppgradering).

7. Investeringsbudsjettet 2026 – 2029

7.1 Obligatorisk oppstilling

Bevilgningsoversikt - Investering §5-5						Tall i 1.000
	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
1 Investeringer i varige driftsmidler	28 419	55 160	57 105	43 955	26 249	23 755
2 Tilskudd til andres investeringer		2 700	2 000	2 750	4 450	4 350
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 593	2 500	3 021	3 021	3 021	3 021
4 Utlån av egne midler						
5 Avdrag på lån						
6 Sum investeringsutgifter	31 012	60 360	62 126	49 726	33 720	31 126
7 Kompensasjon for merverdiavgift	4 229	4 654	7 641	5 451	3 311	3 311
8 Tilskudd fra andre	1 543	5 380	1 630	250	250	250
9 Salg av varige driftsmidler	133		3 987	3 000	3 000	3 000
10 Salg av finansielle anleggsmidler						
11 Utdeling fra selskaper						
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler						
13 Bruk av lån	23 891	50 326	46 084	33 025	27 159	24 565
14 Sum investeringsinntekter	29 796	60 360	59 342	41 726	33 720	31 126
15 Videreutlån	20 327	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
16 Bruk av lån til videreutlån	20 327	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
17 Avdrag på lån til videreutlån	9 063	6 000	5 000	5 000	5 000	5 000
18 Mottatte avdrag på videreutlån	7 522	6 000	5 000	5 000	5 000	5 000
19 Netto utgifter videreutlån	1 541	-	-	-	-	-
20 Overføring fra drift			-4 000	-8 000		
21 Avsetninger til bundne investeringsfond						
22 Bruk av bundne investeringsfond	-1 541					
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond						
24 Bruk av ubundet investeringsfond						
25 Dekning av tidligere års udekket beløp			1 216			
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 541	-	-2 784	-8 000	-	-
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	1 216	-	-	-	-	-

Tabell 13 Bevilgningsoversikt investering

7.2 Investeringsbudsjettet 2026

7.2.1 Årets finansieringsbehov

Planlagte investeringer i anleggsmidler i 2026 utgjør kr 57,1 mill. inkl. mva. Enkelte investeringsprosjekt er kommentert lenger ned i dokumentet.

- Investeringer i aksjer og andeler er egenkapitaltilskudd i KLP på kr 3,0 mill. Finansieres av tilskudd fra andre og salg av varige driftsmidler.

7.2.2 Sum ekstern finansiering

Bruk av lånemidler er budsjettet med kr 46,1 mill. Av dette er kr 22,4 mill. til VAR-anlegg.

I tillegg tas det opp kr 10 mill i startlån til videre utlån. Mottatte avdrag på startlån skal utlignes med kommunens nedbetaling til Husbanken, og påvirker dermed ikke balansen.

7.2.3 Utviklingen av startlån

Startlån er lån som lånes ut av kommunen til låntakere som av ulike årsaker ikke får lån i vanlig bank

(kjøp av hus eller refinansiering av boliggjeld). Kommunen låner disse midlene inn til gunstige betingelser gjennom Husbanken. Startlån inngår som en del av tiltakene kommunen samlet forvalter sammen med boligtilskudd og bostøtte til personer som trenger hjelp i boligmarkedet. Startlån inngår slikt sett som en sentral del av kommunens boligsosiale arbeid.

For perioden 2026–2029 er det planlagt en årlig startlånsramme på 10 millioner kroner. Opptak av nye lån er på samme nivå som i 2025.

7.2.4 Utviklingen av øvrige lån

Lånegjeld 1.1.2026 er kr 949,2 mill. I 2026 er det lagt til grunn å finansiere investeringer med lån kr 46,1 mill samt å betale avdrag på kr 41,2 mill. Lånebelastningen øker dermed med kr 4,9 mill i 2026.

7.2.5 Netto lånegjeld i % av driftsinntektene

Langsiktig gjeld omfatter total brutto lånegjeld, altså inkl. utlån og lån til Startlån og VA området.

Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket startlån og pensjonsforpliktelser.

Nøkkeltallet lånegjeld som betjenes av frie inntekter skal ikke overstige 80 prosent av kommunens driftsinntekter for å beholde et moderat handlingsrom.

Dette måltallet ligger på 66,5 % i 2026 og 65,7 % i 2029.

7.2.6 Investeringer i 2026

Midt-Telemark kommune			2026	
Prosj.nr	Prosjektnavn	Egen-finansiering (*)	Tilskudd/overføring fra drift	Brutto invest.
2002	Egenkapitaltilskudd KLP - årlig	3 021		
2003	MTIKT - Felles investering - årlig			2 300
2004	IKT - Lokal bevilgning MTK			2 105
2005	IKT - skole investering ihh plan-årlig			3 200
2015	Opprusting av kommunale vegar			3 000
2130	Finansiering av investeringer Fellesrådet			2 000
2307	Bø skule, gymsalen. Oppgradering av tekniske anlegg og garderober - ENØK			500
2310	Oppgradering av Bø ungdomsskule			2 000
2426	LED gatelys			250
2501	Trafikkløsning Bø skule		-1 380	2 300
2503	G/S Eikavegen		-4 000	4 000
2013	Oppgr. av komm egedomsmasse inkl. brannsikring			3 200
2409	Ladestasjoner for kommunale elbiler			200
2442	Utskifting av lyskilder til LED i bygg			1 500
2505	Robotgressklippere/robotvaskemaskiner			300
2506	Kjøp av kommunale biler			1 000
2507	Nytt adgangssystem alle bygg			500
	Gvarv samfunnshus utvendig kledning og vinduer			3 000
	Nytt sykesignalanlegg Bø sjukeheim, HELSE			3 000
	Asfaltering parkeringsplasser, Gvarv samfunnshus			300
	Toalett Evjudalen			300
	Utskifting av deler av tak på Bø skole			300
9930	Salg av kommunal grunn	-3 987		0
9920	Avdrag Startlån	5 000		
9920	Betalte avdrag Startlån	-5 000		
	Regulering Liagrendvegen			0
	Opprusting Uvdalsvegen			1 500
	Opprusting Rallevegen			
	Jernbaneundergang Nordagutu og asfaltering mot idrettsplass			
	Brannbil			
	Sum	-966	-5 380	36 755

			2026	
	VAR	Egen- finansiering (*)	Tilskudd/ overføring fra drift	Netto Invest.
2026	Oppgradere gamle vannledninger			2 000
2027	Oppgradere gamle avløpsledninger			2 000
2421	Ny brønn i Hagadrag			500
2423	Utvikle og innføre digitale vannmålere			1 000
2427	Driftsovervåking, felles			2 000
2428	Vannledning Vreimsida			1 000
2430	Overvann Hagadrag			750
2432	Mulighetsstudie avløpsrensing Sauherad			750
2433	VA Bordvegen			6 000
2509	Oppgradere bygg VA			350
2510	Holtsås vannverk			500
2408	Ny kulvert Gunheim			0
	VA trase Sagavoll inkludert trykkøkingsstasjon Hetterud			5 500
9960	Grunnlagsinvesteringer Jønnbu vann	-125		
9960	Grunnlagsinvesteringer Jønnbu avløp	-125		
	SUM VAR	-250	0	22 350
2422	Startlån			10 000
	Sum startlån	0	0	10 000
<i>(*) i denne kolonnen ligger Egenkapital-tilskudd til KLP, salg eiendom og anleggsbidrag.</i>				
	Finansiering	MVA/komp	Tilskudd/salg eiendom mm (**)	Lån
	Prosjekt	-7 641	-8 401	23 734
	VAR			22 350
	Startlån			10 000
	Sum	-7 641	-8 401	56 084

Tabell 14 Investeringer 2026

7.2.7 Investeringer i 2027 -2029

Midt-Telemark kommune			2027			2028			2029	
Prosj.nr	Prosjektnavn	Egen-finansiering (*)	Tilskudd/overføring fra drift	Brutto invest.	Egen-finansiering (*)	Tilskudd/overføring fra drift	Brutto invest.	Egen-finansiering (*)	Tilskudd/overføring fra drift	Brutto invest.
2002	Egenkapitaltilskudd KLP - årlig	3 021			3 021			3 021		
2003	MTIKT - Felles investering - årlig			2 300			2 300			2 300
2004	IKT - Lokal bevilgning MTK			2 105			2 105			2 105
2005	IKT - skole investering ihh plan-årlig			3 200			3 200			3 200
2015	Opprusting av kommunale vegar			3 000			3 000			3 000
2130	Finansiering av investeringer Fellesrådet			2 750			4 450			4 350
2307	Bø skule, gymsalen. Oppgradering av tekniske anlegg og garderober - ENØK									
2310	Oppgradering av Bø ungdomsskule									
2426	LED gatelys			250			250			250
2501	Trafikkløsning Bø skule			0			0			0
2503	G/S Eikavegen		-8 000	8 000			0			0
2013	Oppgr. av komm eigedomsmasse inkl. brannsikring			3 200			3 200			3 200
2409	Ladestasjoner for kommunale elbiler			200			200			200
2442	Utsifting av lyskilder til LED i bygg			1 500			1 500			1 500
2505	Robotgressklippere/robotvaskemaskiner			300			300			300
2506	Kjøp av kommunale biler			1 200			1 200			1 200
2507	Nytt adgangssystem alle bygg			500			500			500
	Gvarv samfunnshus utvendig kledning og vinduer									
	Nytt sykesignalanlegg Bø sjukeheim, HELSE			1 000			0			0
	Asfaltering parkeringsplasser, Gvarv samfunnshus									
	Toalett Ejudalen			1 700						
	Utsifting av deler av tak på Bø skole									
9930	Salg av kommunal grunn	-3 000			-3 000			-3 000		
9920	Avdrag Startlån	5 000			5 000			5 000		
9920	Betalte avdrag Startlån	-5 000			-5 000			-5 000		
	Regulering Liagrendvegen			1 000						
	Opprusting Uvdalsvegen									
	Opprusting Rallevegen			1 500						
	Jernbaneundergang Nordagutu og asfaltering mot idrettsplass			1 000						
	Brannbil						2 494			
	Sum	21	-8 000	34 705	21	0	24 699	21	0	22 105

	VAR	Egen-finansiering (*)	Tilskudd/overføring fra drift	Netto Invest.	Egen-finansiering (*)	Tilskudd/overføring fra drift	Netto Invest.	Egen-finansiering (*)	Tilskudd/overføring fra drift	Netto Invest.
2026	Oppgraderer gamle vannledninger			2 000			2 000			2 000
2027	Oppgraderer gamle avløpsledninger			2 000			2 000			2 000
2421	Ny brønn i Hagadrag									
2423	Utvikle og innføre digitale vannmålere			2 000			2 000			2 000
2427	Driftsovervåking, felles			2 000						
2428	Vannledning Vreimsida			0			0			0
2430	Overvann Hagadrag			0			0			0
2432	Mulighetsstudie avløpsrensing Sauherad			0			0			0
2433	VA Bordvegen			0			0			0
2509	Oppgraderer bygg VA			0			0			0
2510	Holtsås vannverk			3 000			0			0
2408	Ny kulvert Gunheim			1 000			0			0
	VA trase Sagavoll inkludert trykkøkningsstasjon Hetterud			0			0			0
9960	Grunnlagsinvesteringer Jønnbu vann	-125			-125			-125		
9960	Grunnlagsinvesteringer Jønnbu avløp	-125			-125			-125		
	SUM VAR	-250	0	12 000	-250	0	6 000	-250	0	6 000
2422	Startlån			10 000			10 000			10 000
	Sum startlån	0	0	10 000	0	0	10 000	0	0	10 000
(*) i denne kolonnen ligger Egenkapital-tilskudd til KLP, salg eiendom og anleggsbidrag.										
	Finansiering	MVA/komp	Tilskudd/salg eiendom mm (**)	Lån	Tilskudd/salg eiendom mm (**)	Tilskudd/salg eiendom	Lån	MVA/komp	Tilskudd/salg eiendom mm (**)	Lån
	Prosjekt	-5 451	-3 000	26 254	-3 311	0	21 388	-3 311	0	18 794
	VAR		-250	11 750		-250	5 750		-250	5 750
	Startlån			10 000			10 000			10 000
	Sum	-5 451	-3 250	48 004	-3 311	-250	37 138	-3 311	-250	34 544

Tabell 15 Investeringer 2027-2029

7.2.8 Investeringer - Beskrivelse

Prosjekt	Navn	Beskrivelse
2442	Utskifting av lyskilder til LED i bygg	Utskifting av eksisterende lyskilder til LED belysning. Investeringen er nødvendig da de tradisjonelle lyskildene ikke lenger er å få kjøpt som følge av lovendringer. Investeringen er også positiv ved at den gir en energieffektiviserings effekt.
	Gvarv samfunnshus; utvendig kledning og vinduer	Ytterskallet på Gvarv samfunnshus er svært dårlig. Det var opprinnelig planlagt å skifte ut denne i forbindelse med utbyggingen av den nye skole, men dette ble tatt ut av prosjektet. Tiltaket bør gjennomføres for å unngå at det blir skade på bærende konstruksjoner og dermed en enda større kostnad til istandsetting. Utskifting av vinduer vil ha en positiv innvirkning på energiforbruket i bygget.
	Nytt sykesignalanlegg Bø sjukeheim, HELSE	Sykesignalanlegget ved Bø sjukeheim er gammelt, og det er stadige feil ved anlegget. Det er utfordrende å skaffe deler og arbeids - og kostnads krevende å holde anlegget i gang. De er usikkert hvor lenge det er mulig å få anlegget til å fungere. Feil ved anlegget har også konsekvenser for bemanningen ved sjukeheimen da det må settes på ekstra personell når anlegget er ute av drift.
2503	G/S Eikavegen	Gjenoppbygging av GS brua over Juvsåa etter flommen 22. juli 2024. Grunnet utfordringer med kapasiteten på veg avdelingen så har ikke prosjektet kunne starte før høsten 2025. Det må utføres prosjektering og regulering av ny GS bru. Planlagt byggstart er satt til høst 2026, med ferdigstillelse i 2027. Statsforvalteren har gitt skjønnsmidler til prosjektet og det er godkjent utsatt frist for bruk av disse.
	Opprusting Uvdalsvegen	Opprusting av en 1,6 km strekning på Uvdalsvegen. Vegstrekningen har svært dårlig standard og stor trafikk blant annet som følge av trafikk til Gyrestolen. Tiltaket innebærer dypstabilisering av vegen og utskifting av noen stikkrenner. Vegen vil gå fra å være asfaltert til å bli grusveg som følge av

		investeringen. Eventuell asfaltering må gjennomføres som et eget prosjekt senere.
2415	Finansiering av investeringer fellesrådet	Bøhaugen (nytt kjølerom, toaletter og oppgradering).
2433	VA Bordvegen	Utskifting av vann og avløpsnettet i Bordvegen og Bergvegen i Breisås. VA nettet ligger i vegen så vegen må også gjenoppbygges som følge av prosjektet.
	VA trase Sagavoll inkludert trykkøkingsstasjon Hetterud	Oppgradering av VA nettet i en bekkedal bak Sagavoll folkehøyskole. Strekningen er dårlig som følge av utfordrende grunnforhold og gamle og dårlige rør og har derfor behov for utskifting.
2501	Trafikkløsning Bø skule	Videreføring og ferdigstillelse av trafiksikkerhetstiltakene som ble påbegynt i 2025. Det er søkt om tilskudd fra fylkeskommunen til deler av kostnadene.
2506	Kjøp av kommunale biler	Investeringsbudsjett for å kjøpe ut og kjøpe kommunale biler istedenfor leasing. Posten henger sammen med tiltak Bilpakke som ligger i tiltakskatalogen.

Tabell 16 Kommentarer til investeringer

8. Tilskudd til næring, kultur og frivillighet

Midt-Telemark kommune har en viktig rolle som bidragsyter og partner for frivillige lag og foreninger, næringsliv, organisasjoner og ulike aktører i lokalsamfunnet. Slik fungerer kommunen ikke bare som en forvalter av offentlige tjenester, men også som en aktiv medspiller som bygger opp under et levedyktig lokalsamfunn. Dette samarbeidet bidrar til å styrke attraksjonskraft, bolyst og folkehelse.

Kultur, idrett og frivillighet

Kommunen bidrar med tilskudd til frivillige lag og foreninger, festivaler og arrangører. Formålet er å sikre et bredt tilbud av aktiviteter og arrangement innenfor folkehelse, kultur og idrett. Tilskuddene er i hovedsak knytta til drift av anlegg, lokaler og aktiviteter som er forankra i ulike avtaler og partnerskap. Tilskudd som utløser eksterne midler, blir prioritert. Frivillige lag kan også leie kommunale lokaler, ofte til reduserte priser, særlig gjelder dette tilbud til barn og ungdom.

Næringsliv

Kommunen bidrar med økonomiske tilskudd til sentrale aktører innenfor næringsutvikling og reiseliv. Gjennom et fruktbart samarbeid mellom det kommunale eiendomsselskapet, det interkommunale næringsutviklingsselskapet, nærings- og reiselivsaktører og kommunen, kan felles satsinger og prosjekter utvikles og realiseres.

Oppsummert

Tilskudd og avtaler innenfor kultur og næring blir vurdert i forbindelse med budsjettbehandlingen hvert år. Mange avtaler ble revidert og enten videreført eller avsluttet i forbindelse med sammenslåingen av de to kommunene, men det gjenstår fortsatt en ryddejobb, særlig gjelder dette eldre avtaler om leie av grunn til ulike formål. Flere av tilskuddene er knyttet opp til gamle avtaler uten sluttdato. Dette gir ikke nødvendigvis en rettferdig fordeling eller fornuftig bruk av kommunens midler.

Vedlegg 2: Tilskudd til næring, kultur og frivillighet

9. Forpliktende plan for økonomi i balanse

I henhold til kommuneloven § 28-4 andre ledd skal kommunen utarbeide en tiltaksplan som sikrer økonomisk balanse. Dette kapittelet beskriver konkrete tiltak for å styrke styring og kontroll med kommunens økonomi, og inngår som en sentral del av kommunens plan for å komme ut av ROBEK-registeret.

Frem mot 2029 må Midt-Telemark kommune gjennomføre en økonomisk omstilling som legger til rette for en varig effektiv struktur i alle kommunalområder. Driftsnivået i kommunen er høyt, og det krever at den kommende økonomiplanperioden blir benyttet til å opprette en bærekraftig kommune-økonomi.

9.1 Tiltakskatalog

Budsjett 2026 og økonomiplanen har fokus på varige endringer som skal sikre en bærekraftig kommuneøkonomi. Det er utarbeidet en tiltakskatalog som ligger som vedlegg 1 til budsjett 2026 og økonomiplan 2027-2029. Tiltakskatalogen er utarbeidet som et verktøy for å samle og strukturere konkrete tiltak som skal bidra til å gjenopprette økonomisk balanse. Den gir oversikt over innsparingstiltak og forbedringstiltak, og skal sikre målrettet oppfølging og politisk forankring i arbeidet med å styrke kommunens økonomi. Oppfølging av tiltakene vil skje gjennom tertialrapportene i 2026.

Målet er at Midt-Telemark kommune etter 2029 har økonomisk handlefrihet, uten behov for godkjenning fra statsforvalter. Flere tiltak fra budsjett 2025 videreføres med økonomisk effekt inn i 2026, i tillegg er det nye tiltak for å sikre budsjettbalanse.

9.2 Tiltak for bedre styring og kontroll

Å følge opp budsjett i balanse krever tett oppfølging fra alle budsjettansvarlige. Kommunedirektøren vil ha fokus på at det er nok ressurser til å følge opp og gjennomføre tiltakene. Dette arbeidet er høyt prioritert i kommunedirektørens ledergruppe. Kommunen har også tilsatt en økonomisjef som vil ha oppstart i januar 2025 og som skal jobbe målrettet med å få økonomien i balanse i lag med enhetene ute. Det vil også søkes prosjektskjønnsmidler for å styrke styring og kontroll, og det er ønskelig å ta i bruk Framsikt – et digitalt verktøy for helhetlig virksomhetsstyring i kommunen. Videre at det gjennomføres lederutviklingsprogram der økonomisk balanse og sykefraværarbeid settes på dagsorden. For å sikre varig økonomisk balanse skal kommunen styrke sin økonomistyring og internkontroll gjennom følgende tiltak:

1. Styrket internkontroll og økonomistyring

Tydelig prosess for budsjettoppfølging og avviksrapportering

- Prognosegjennomgang med sektor Helse og Mestring og Oppvekst før hver tertialrapportering: Økonomiavdelingen skal følge prognosene til Helse og Mestring og Oppvekst tett. Før hver tertialrapport holdes det møter med sektorene for å sikre gode prognoser. Status på gjennomføring av tiltak, organisatoriske tilpasninger og generell budsjett disiplin vil bli et hovedtema i denne oppfølgingen. Målet er å fange opp avvik tidlig og gjøre nødvendige justeringer.
- Systematisk oppfølging av økonomisk status i Kommunedirektørens ledergruppe

2. Systematisk involvering av budsjettansvarlige og folkevalgte

- Det utarbeides en årlig aktivitetsoversikt for budsjettprosessen, som sikrer jevnlig og strukturert involvering av budsjettansvarlige og folkevalgte. Oversikten forankres politisk ved starten av hvert år.
 - For budsjettprosessen for 2027 planlegges det å fremskynde prosessen. Det er ønskelig å ha budsjettseminar med kommunestyret, samt få signaler fra formannskapet på våren istedenfor på høsten.
 - Det utarbeides en årlig plan for økonomirapportering. Oversikten forankres politisk ved starten av hvert år.
 - Det vil også være et økt fokus på økonomi i de interkommunale tiltakene. Det er satt opp en felles gjennomgang med kommunedirektør og økonomisjef for begge kommuner i 2026 for alle interkommunale tiltak.
- 3. Virksomhetsstyring og digital støtte**
- Økt bruk av virksomhetsstyringsverktøy (som f.eks. Framsikt) for å forbedre oversikten over planverk, nøkkeltall og oppfølging av tiltak.
 - Ledere skal aktivt jobbe med innsparingstiltak og inntjeningsprosjekter for å bidra til forbedret årsresultat.
- 4. Budsjettdisiplin og realistiske forutsetninger**
- Budsjett og økonomiplan skal bygge på realistiske inntektsanslag og nøkterne vurderinger av usikre inntekter (utbytte og ekstra tilskudd).
 - Eventuelle merinntekter skal i hovedsak avsettes til fond for å styrke kommunens økonomiske buffer.
 - Det legges opp til en skjerpet budsjett disiplin og kommunedirektøren vil gjennomføre månedlige møter med alle ledere som har budsjettansvar der blant annet dette er et tema.
- 5. Løpende rapportering og tiltak ved avvik**
- Kommunedirektøren skal videreføre praksisen med løpende økonomisk rapportering
 - Ved avvik skal det foreslås og iverksettes gjenopprettende tiltak i den aktuelle enheten.
- 6. Kompetanse og kapasitet**
- For å sikre god økonomiforvaltning skal kommunen
- Ansette Økonomisjef - starter i januar 2026
 - Tilby opplæring i økonomistyring for ledere og nøkkelpersonell
 - **Lederopplæring ved oppstart av ny leder:**
Ved ansettelse av en ny leder tilbys det et strukturert lederopplæringsprogram for å sikre en god introduksjon til lederrollen, organisasjonens visjon, verdier og arbeidsprosesser. Opplæringen omfatter både teoretiske og praktiske elementer og skal bidra til at den nye lederen blir godt rustet til å håndtere sine ansvarsområder og utfordringer på en effektiv måte.
 - **Fast repetisjon 2 ganger i året:**
For å sikre kontinuerlig kompetanseheving innen økonomistyring, tilbys det repetisjon av økonomisk opplæring til alle ledere to ganger årlig. Dette gir lederne mulighet til å oppdatere sin kunnskap om økonomiske prosedyrer, endringer i lover og regler, samt nye verktøy og metoder som kan forbedre deres økonomiske beslutningstaking.
 - **Leder kan kontakte økonomi for individuell opplæring:**
Ledere som trenger ytterligere støtte eller individuell opplæring på spesifikke områder som økonomistyring, budsjettprosesser eller økonomirapportering, kan kontakte økonomiavdelingen for tilpasset én-til-én opplæring. Dette gir lederne bedre forståelse av økonomiske verktøy og analyser som er nødvendige for beslutningstaking og ressursstyring i deres lederrolle.

10 Statsbudsjettet, handlingsregler og begrepsforklaringer

10.1 Statsbudsjettet

Årshjulet for regjeringens informasjon om kommuneøkonomien:

- I mai måned legges kommuneproposisjonen for kommende år frem. Kommuneproposisjonen beskriver vekstanslag og vesentlige endringer i oppgaver og økonomi for neste år.
- Forslag til statsbudsjett legges frem i begynnelsen av oktober. Budsjettet inneholder en status og nye anslag på inntekter og kostnader for inneværende år i tillegg til budsjett for kommende år. Statsbudsjettet blir vedtatt i Stortinget medio desember og Kommunedirektøren må derfor bygge sitt budsjettforslag for Midt-Telemark kommune på forslaget til statsbudsjett.
- Revidert nasjonalbudsjett (RNB) legges frem i mai og beskriver endringer i forutsetningene fra statsbudsjettet for inneværende år.
- Sammen med RNB legges kommuneproposisjonen for kommende år frem.

10.2 Finansielle måltall

Det er fastsatt følgende finansielle måltall for Midt-Telemark kommune, se K-sak 22/20.

	2026	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	0,60 %	< 1,75%	1,75%-2%	>2%
Disposisjonsfondt i % av driftsinntektene	-	< %5	5%-10%	>10%
Netto lånegjeld i % av driftsinntektene	66,5 %	>100%	100%-80%	<80%
Netto finans i % av driftsinntektene	5,0 %	>10%	5%-10%	<5%
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	Avventer R-2025	< 10%	10%-15%	>15%

Tabell 17 Finansielle måltall

De finansielle måltallene i 2026 går frem av kolonnen til venstre og er kommentert fortløpende i dokumentet.

10.3 Begrepsforklaringer

10.3.1 Kommunale resultatbegreper

Regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk

Når en kommune har høyere utgifter eller lavere inntekter enn budsjettet blir det gjerne sagt at kommunen går med underskudd. Mer presist er det å si at kommunen har et regnskapsmessig merforbruk. Dette behøver imidlertid ikke bety at kommunens økonomi er svekket sammenlignet med fjoråret. Anta at det er budsjettet med en avsetning på kr 5 mill. til fond (styrking av egenkapitalen),

men at beløpet må reduseres til kr 3 mill. i regnskapet som følge av et merforbruk i tjenestene eller sviktende inntekter. Til tross for et negativt budsjettavvik vil driftsresultatet være positivt.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er differansen mellom driftsinntekter og driftsutgifter, der driftsutgiftene også inkluderer avskrivninger. Dette er dermed et mål på om kommunens driftsinntekter over tid bærer driftsutgiftene. Et positivt brutto driftsresultat vil være nødvendig dersom finansutgiftene (renteutgifter og avdrag) er større enn finansinntektene (renteinntekter og utbytte).

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren. Dette resultatet kommer frem som en differanse mellom driftsinntekter, driftsutgifter og netto finansutgifter. Resultateffekten av avskrivningene er her eliminert. Om kommunen har holdt seg innenfor budsjettet er ikke et tema for dette begrepet.

Et positivt netto driftsresultat er en forutsetning for å kunne egenfinansiere investeringer (reducere nye låneopptak) og bygge opp disposisjonsfond (etablere buffere). En svakhet ved netto driftsresultat er at det ikke gir et tilstrekkelig godt bilde av den mer langsiktige utviklingen i en kommunes økonomi. Et lavt vedlikeholdsnivå vil for eksempel påvirke driftsresultatet positivt. En annen innvending er at avdrag og ikke avskrivninger inngår i resultatbegrepet, slik at kapitalslitet ikke blir tatt tilstrekkelig hensyn til. Dette er et argument for at kommunene bør ha et netto driftsresultat som tilsvarer 1,75 % av driftsinntektene.

Et annet forhold er at avsetninger til bundne fond (øremerkede formål) vil bidra til positive driftsresultat i det året pengene settes av i regnskapet, men vil svekke resultatet tilsvarende når midlene skal brukes i driften senere år. Endringer i pensjonspremieavvik og dekning av tidligere års underskudd vil også påvirke driftsresultatet, uten at disse forholdene bidrar til å gi et bilde på den reelle økonomiske situasjonen i det aktuelle regnskapsåret.

Premieavvik og pensjon

Pensjonskassene beregner en premie som skal innbetales med utgangspunkt i regler og kriterier gitt av Finanstilsynet. For å beregne kostnaden kommunen kan utgiftsføre i regnskapet er det regler gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet som gjelder. Dersom innbetalt premie er høyere enn tillatt kostnadsnivå, må kommunene inntektsføre mellomværende, premieavviket, i regnskapsåret. Inntektsføringen utgiftsføres over de kommende 7 år. Er kostnaden høyere enn premien behandles premieavviket som ovenfor, men med motsatt fortegn. Denne metoden har medført at Midt-Telemark kommune sitter med en "gjeld" på kr 89,5 mill. pr. 1.1.2025 (premieavvik inkl arbeidsgiveravgift) som skal utgiftsføres i årene som kommer.

Inntektssystemet for kommunene

Det overordnede målet med inntektssystemet er å jevne ut kommunenes forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine. Ved fordelingen av rammetilskuddet tas det hensyn til strukturelle forskjeller i kommunenes kostnader (utgifts-utjevning) og forskjeller i skatteinntektene (skatteutjevning eller inntektsutjevning). Skatt og ramme-tilskudd betegnes som kommunenes frie inntekter. Sammen med momskompensasjonen skal disse inntektene dekke ca. 80 % av kommunenes utgiftsbehov.

For de resterende 20 % må kommunene selv skaffe inntekter, som for eksempel brukerbetaling, utbytte, eiendomsskatt og finansinntekter. Årlig beregnes det et gjennomsnittlig utgiftsbehov pr innbygger i Norge. For 2026 utgjør dette kr 79.003, -. Rammetilskuddets andel av utgiftsbehovet kalles

innbyggertilskudd og er på kr 34.263, - for 2026. Innbyggertilskuddet for den enkelte kommune justeres for strukturelle forskjeller, som for eksempel alders-sammensetningen i befolkningen. Ut fra disse beregningene er Midt-Telemark kommune en kommune som er noe mer kostnadskrevende å drifte enn landsgjennomsnittet. I 2026 har Midt-Telemark kommune en kostnadsindeks på 1,0384 dvs vi har et utgiftsbehov 3,8 % over landsgjennomsnittet på 100 %.

Skatteinntektene til kommunene er andel av innbyggernes innbetalte skatt på formue og inntekt. Innbetalt skatt fordeles til kommunen, fylkeskommunen, staten og folketrygden. Også når det gjelder skatteinntektene er det en ordning i inntektssystemet som delvis ivaretar at kommunene har ulike skatteinntekter pr innbygger. Ti ganger årlig beregnes en gjennomsnittlig inntekt pr innbygger for landet totalt og pr kommune. Kommuner som har skatteinntekter utover landsgjennomsnittet får et trekk som benyttes til kompensasjon til de kommunene som har lavere skatteinntekter enn landsgjennomsnittet. Kommunene blir ikke justert helt ned eller helt opp til landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet betegnes som lavinntektskommuner. Midt-Telemark kommune er en lavinntektskommune.